

SPRIEVODCA ŠKOLSKÝM ROKOM

2022/2023

Obsah

Úvodné slovo ministra	4
ORGANIZAČNÉ POKYNY MŠVVaŠ SR NA ŠKOLSKÝ ROK 2022/2023	5
1 Organizácia školského roka	5
1.1 Obdobie školského vyučovania	5
1.2 Školské prázdniny	5
2 Celoslovenské testovanie žiakov základných škôl	6
2.1 Testovanie 9	6
2.2 Testovanie 5	7
2.3 Externé testovanie na získanie nižšieho stredného vzdelania	7
2.4 Celoslovenské testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. ročníkov ZŠ	7
3 Prijímacie skúšky na stredné školy na školský rok 2023/2024	8
4 Záverečná skúška	9
5 Maturitná skúška	9
6 Absolventská skúška	10
7 Medzinárodné merania	10
8 Súťaže	11
9 Účinnosť	11
INFORMAČNÝ SERVIS	12
1 Inovácie vo vzdelávaní	12
2 Dokumentácia a legislatíva	13
2.1 Školské tlačivá, poskytovanie informácií a štatistické zisťovania	13
2.2 Prehľad právnych predpisov a rezortných predpisov vydaných od 1.1.2021	14
3 Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci	18
3.1 Profesionálny rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov	18
3.2 Morálne oceňovanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov	20
4 Digitalizácia	21
4.1 Školský digitálny koordinátor	21
4.2 Rozvoj digitálnych zručností	21
4.3 Kybernetická bezpečnosť	23
5 Podpora ochrany a dodržiavania ľudských práv a slobôd v prostredí škôl a školských zariadení	24
5.1 Inkluzívne vzdelávanie, školské podporné tímy	24
5.2 Vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	25

5.3	Vzdelávanie detí cudzincov	26
5.4	Prevenca rizikového správania	27
5.5	Zariadenia poradenstva a prevencie	32
6	Národnostné školstvo	33
7	Predprimárne vzdelávanie	36
8	Vybrané oblasti výchovy a vzdelávania	38
8.1	Štátne vzdelávacie programy	38
8.2	Jazykové vzdelávanie	38
8.3	Finančná gramotnosť a podnikateľské zručnosti	39
8.4	Globálne vzdelávanie	39
8.5	Mediálna výchova a kritické myslenie	43
8.6	Zdravie a pohyb	43
9	Neformálne vzdelávanie	44
9.1	Vzdelávanie v základných umeleckých školách	44
9.2	Centrá voľného času	45
9.3	Práca s mládežou	45
9.4	Popularizácia vedy a techniky	47
10	Vzdelávacie zdroje	47
10.1	Edukačné publikácie s platnou doložkou	47
10.2	Digitálne vzdelávacie zdroje	48
11	Odborné vzdelávanie a príprava	48
11.1	Vzdelávacie programy	48
11.2	System duálneho vzdelávania	48
12	Voľba kariéry a celoživotné vzdelávanie	49
12.1	Kariérová výchova a poradenstvo	49
12.2	Vzdelávanie dospelých na stredných odborných školách	50
12.3	Možnosti štúdia na vysokých školách	51
13	Granty a medzinárodné projekty na podporu výchovno-vzdelávacej činnosti v školách	51
13.1	Program Erasmus+	51
13.2	Programy podpory medzinárodnej mobility	53
13.3	Programy vzdelávania žiakov a učiteľov	54
14	Školské stravovanie	54

Úvodné slovo ministra

Vážené pani riaditeľky, páni riaditelia, učiteľky, učitelia, pedagogickí a odborní zamestnanci,

Vitajte na úvodných stranách Sprievodcu školským rokom 2022/2023. Dokým sa začne nový školský rok, dúfam, že letné mesiace využijete na zaslúžený odpočinok a načerpáte sily, aby ste sa plní energie vrátili do škôl v septembri.

Chcem sa Vám poďakovať za Vašu prácu v uplynulom školskom roku. Máme za sebou už dva roky, odkedy spoločnosť aj školstvo poznačila pandémia. Chcem oceniť všetkých z Vás za to, že ste vyvinuli maximálne úsilie, aby ste aj napriek zmenám vo výučbe odovzdali svojim žiakom čo najviac poznatkov a pripravil ich do života.

Mnohí ste sa minulý rok žiakom venovali nielen počas výučby, ale aj po nej. Zaznamenali sme veľký nárast záujmu o doučovanie prostredníctvom projektov „Spolu múdrejší“ či „Spolu úspešnejší.“ Počas letných mesiacov ste mnohí pomáhali svojim žiakom upevniť poznatky prostredníctvom letných škôl. Projekt „Letné školy“ bude pokračovať aj počas tohto leta a verím, že na mnohých z nich sa spoločne stretieme.

Ďakujem Vám, že ste robili pre svojich žiakov čo najviac, aby aj napriek sťaženým podmienkam pandémie napredovali, boli stále lepšími a úspešnejšími a cítili sa v škole dobre. Verím, že na jeseň nezažijeme výraznejšie prejavy pandémie a nový školský rok bude pre nás všetkých o čosi pokojnejší.

Dúfam, že ďalší školský rok sa bude niesť aj v znamení inšpirácie a nových podnetov pre Vašu pedagogickú prax. Vďaka prostriedkom z Plánu obnovy a odolnosti spúšťame 16 regionálnych centier podpory učiteľov. V týchto centrách pôsobia niektorí z Vás alebo Vaši kolegovia ako mentori. Ich úlohou je odovzdávať svoje dlhoročné skúsenosti ďalším učiteľom, podeliť sa o nové a inšpiratívne prístupy k výučbe a pomôcť s prípravou na zmeny v obsahu vzdelávania. Dúfam, že s centrami podpory, ktorých postupne pribudne 40, nadviažete v ďalšom roku spoluprácu a prinesú do Vašej praxe nové podnety.

Naším cieľom je tiež sfunkčniť a skvalitniť vzdelávanie a služby učiteľom, ktoré Vám poskytujeme cez naše priamo riadené organizácie. Preto ich zoskupujeme pod jednu strechu s označením NIVAM (Národný inštitút vzdelávania a mládeže), kde nájdete stále aj novú ponuku kurzov a školení, ktoré realizovali Metodicko-pedagogické centrá či Štátny pedagogický ústav.

Želám Vám do nového školského roka veľa úspešne odučených hodín, veľa nových podnetov, radosti, elánu a najmä veľa úspechov pre Vás aj pre Vašich žiakov.

Branislav Gröhling
minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

ORGANIZAČNÉ POKYNY MŠVVaŠ SR NA ŠKOLSKÝ ROK 2022/2023

1 Organizácia školského roka

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „ministerstvo školstva“) podľa § 150 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 245/2008 Z. z.“) a vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 231/2009 Z. z. o podrobnostiach o organizácii školského roka na základných školách, na stredných školách, na základných umeleckých školách, na praktických školách, na odborných učilištiach a na jazykových školách v znení neskorších predpisov vydáva nasledovné pokyny k organizácii školského roka 2022/2023.

1.1 Obdobie školského vyučovania

a. Školský rok sa začína 1. septembra 2022. Školské vyučovanie sa začína **5. septembra 2022** (pondelok). Školské vyučovanie v prvom polroku školského roka sa končí **31. januára 2023** (utorok).

b. Školské vyučovanie v druhom polroku školského roka sa začína **1. februára 2023** (streda) a končí sa **30. júna 2023** (piatok).

1.2 Školské prázdniny

Termíny školských prázdnin (okrem materských škôl) v školskom roku 2022/2023 sú uvedené v *Tabuľke 1* a termíny školských prázdnin na školské roky 2023/2024 a 2024/2025 sú v *Prílohe 1*.

Tabuľka 1

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2022/2023

Prázdniny	Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách	
jesenné	27. október 2022 (štvrtok)	28. október – 31. október 2022	2. november 2022 (streda)	
vianočné	22. december 2022 (štvrtok)	23. december 2022 – 7. január 2023	9. január 2023 (pondelok)	
jarné	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	17. február 2023 (piatok)	20. február – 24. február 2023	27. február 2023 (pondelok)
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	24. február 2023 (piatok)	27. február – 3. marec 2023	6. marec 2023 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	3. marec 2023 (piatok)	6. marec – 10. marec 2023	13. marec 2023 (pondelok)

veľkonočné	5. apríl 2023 (streda)	6. apríl – 11. apríl 2023	12. apríl 2023 (streda)
Letné	30. jún 2023 (piatok)	1. júl – 31. august 2023	4. september 2023 (pondelok)

Prevádzka materských škôl sa počas školských prázdnin bude zabezpečovať v súlade s informatívnym materiálom [Materská škola a školské prázdniny](#).

Prevádzka každej MŠ zaradenej v sieti škôl a školských zariadení SR, bez ohľadu na jej zriaďovateľa, **sa počas mesiacov júl a august preruší nepretržite najmenej na tri týždne.**

2 Celoslovenské testovanie žiakov základných škôl

Na základe § 155 zákona č. 245/2008 Z. z. sa v školskom roku 2022/2023 uskutoční externé testovanie žiakov piateho ročníka (Testovanie 5) a deviatego ročníka základných škôl (Testovanie 9), ktorého sa môžu zúčastniť aj žiaci podľa § 97 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. Testovania 9 sa podľa § 155 ods. 8 zákona č. 245/2008 Z. z. zúčastnia aj žiaci 4. ročníka gymnázií a tanečných konzervatórií s osemročným vzdelávacím programom a 1. ročníka stredných škôl s päťročným vzdelávacím programom prijatí na vzdelávanie v strednej škole z ôsmeho ročníka základnej školy. Celoslovenské testovania žiakov základných škôl (Testovanie 5 a Testovanie 9) sa uskutočnia v termínoch podľa *Tabuľky 2*.

Tabuľka 2

Prehľad termínov Testovanie 9 (T9) a Testovanie 5 (T5) 2023

Testovanie	Termín	Predmet
Testovanie 9 riadny termín	22. 3. 2023 (streda)	matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra*
	23. 3. 2023 (štvrtok)	slovenský jazyk a slovenská literatúra*, ukrajinský jazyk a literatúra**
Testovanie 9 náhradný termín	4. 4. 2023 (utorok)	matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra*
	5. 4. 2023 (streda)	slovenský jazyk a slovenská literatúra*, ukrajinský jazyk a literatúra**
Testovanie 5	17. 5. 2023 (streda)	matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra*

* základná škola s vyučovacím jazykom maďarským ** základná škola s vyučovacím jazykom ukrajinským

2.1 Testovanie 9

a. Testovanie žiakov sa uskutoční z predmetov matematika, slovenský jazyk a literatúra (okrem škôl s vyučovacím jazykom maďarským), maďarský jazyk a literatúra (v školách s vyučovacím jazykom maďarským) a z predmetov slovenský jazyk a slovenská literatúra (v školách s vyučovacím jazykom maďarským), ukrajinský jazyk a literatúra (v školách s vyučovacím jazykom ukrajinským), *Tabuľka 2*.

b. Testovanie žiakov sa uskutočňuje podľa vzdelávacích štandardov Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy, vzdelávacích štandardov pre 1. – 4. ročník gymnázií s osemročným

vzdelávacím programom a pre 1. ročník gymnázií s päťročným vzdelávacím programom Štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá a sleduje ich obsahovú a výkonovú zložku.

c. Prihlasovanie žiakov na Testovanie 9 sa uskutoční v termíne **14. až 30. novembra 2022**.

d. Informácie o [Testovaní 9](#).

2.2 Testovanie 5

a. Testovanie žiakov sa uskutoční vo všetkých základných školách z predmetov matematika, slovenský jazyk a literatúra (okrem ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským) a maďarský jazyk a literatúra (v ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským), *Tabuľka 2*.

b. Testovanie žiakov sa uskutočňuje podľa vzdelávacích štandardov pre 1. – 5. ročník štátneho vzdelávacieho programu pre prvý a pre druhý stupeň ZŠ a sleduje jeho obsahovú a výkonovú zložku.

c. Prihlasovanie žiakov na Testovanie 5 sa uskutoční v termíne **14. – 30. november 2022**.

d. Informácie o [Testovaní 5](#).

2.3 Externé testovanie na získanie nižšieho stredného vzdelania

Ministerstvo školstva zabezpečí v školskom roku 2022/2023 na základe § 155 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. externé testovanie na účel získania nižšieho stredného vzdelania (ďalej len „externé testovanie“), ktorého sa môžu zúčastniť fyzické osoby, ktoré dosiahli primárne vzdelanie a skončili povinnú školskú dochádzku.

a. Obsah externého testovania a kritériá úspešného absolvovania externého testovania zverejní na svojom webovom sídle ministerstvo školstva do **31. októbra 2022**.

b. Žiadosť sa podáva orgánu miestnej štátnej správy v školstve najneskôr **do 30. novembra 2022**.

c. Externé testovanie sa uskutoční v dňoch **22. marec – 24. marec 2023**.

d. Ak žiadateľ vykoná externé testovanie neúspešne, môže podať žiadosť o externé testovanie v **opravnom termíne**, a to do 30 dní od neúspešného vykonania externého testovania riaditeľovi tej základnej školy, v ktorej žiadateľ vykonal externé testovanie. Termín a miesto konania v opravnom termíne sa zverejňuje najneskôr 30 dní pred jeho konaním na webovom sídle ministerstva školstva a na webovom sídle príslušného RÚŠS. Miesto konania externého testovania v opravnom termíne určuje príslušný RÚŠS.

2.4 Celoslovenské testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. ročníkov ZŠ

Na základe § 58 písm. p) zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa uskutoční [testovanie pohybových predpokladov žiakov](#) prvých a tretích ročníkov základných škôl v termíne od **6. 9. 2022** do **28. 10. 2022**.

a. Výsledky žiakov zadajú školy v časti [ISTŽ](#), a to najneskôr do **30. novembra 2022**.

b. [Metodické pokyny](#) pre testovanie, batéria testov, postupy a súvisiace inštruktážne videá.

3 Prijímacie skúšky na stredné školy na školský rok 2023/2024

Na základe § 66 ods. 5 – 6 a § 68 ods. 1 a ods.4 zákona č. 245/2008 Z. z. sa určujú termíny konania prijímacích skúšok na stredné školy a zverejnenia výsledkov prijímacieho konania takto:

a. Gymnaziá, stredné odborné školy, školy umeleckého priemyslu a konzervatóriá

Prvý termín

- Pre odbory vzdelávania, v ktorých sa **vyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania** sa určuje termín konania prijímacích skúšok na **2. máj 2023** a v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj **3. máj 2023** a **28. apríl 2023**.
- Pre odbory vzdelávania, v ktorých sa **nevyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania** sa určuje termín konania prijímacích skúšok na **4. máj 2023** a v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj **5. máj 2023**.

Druhý termín

- Pre odbory vzdelávania, v ktorých sa **nevyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania** sa určuje na **9. máj 2023** a v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj **10. máj 2023**.
- Pre odbory vzdelávania, v ktorých sa **vyžaduje overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania** sa určuje termín konania prijímacích skúšok na **11. máj 2023** a v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj **12. máj 2023** a **15. máj 2023**.
- Riaditeľ strednej školy zverejní na výveske školy a na webovom sídle školy zoznam uchádzačov podľa výsledkov prijímacieho konania **19. mája 2023** (v čase od 0:00 do 23:59 hod.), § 68 ods. 1.
- Uchádzač alebo zákonný zástupca neplnoletého uchádzača najneskôr do **24. mája 2023** (23:59 hod.), písomne potvrdí strednej škole prijatie na vzdelávanie.

Ďalší termín

na nenaplnený počet miest pre žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka okrem stredných škôl s osemročným vzdelávacím programom (§ 66 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z. z.). Určuje sa termín **20. jún 2023**, z organizačných dôvodov sa môže prijímacia skúška skončiť **21. júna 2023**.

- Riaditeľ strednej školy zverejní na výveske školy a na webovom sídle školy zoznam uchádzačov podľa výsledkov prijímacieho konania 23. júna 2023 (v čase od 0:00 do 23:59 hod.).
- Uchádzač alebo zákonný zástupca neplnoletého uchádzača najneskôr do **28. júna 2023** (23:59 hod.) písomne potvrdí strednej škole prijatie na vzdelávanie.

b. Stredné športové školy

Overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania v odboroch vzdelávania sa na stredných športových školách koná v dvoch fázach:

Prvá fáza – termín overenia športového nadania sa určuje na **21. marec až 14. apríl 2023** pre všetky druhy športov.

Druhá fáza – termín overenia zdravotnej spôsobilosti sa určuje na **2. máj 2023** a v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj **28. apríl 2023** a **3. máj 2023** (1. termín) alebo **11. máj 2023** a v prípade potreby, vzhľadom na počet uchádzačov, aj **12. máj 2023** a **15. máj 2023** (2. termín).

4 Záverečná skúška

Na základe § 73 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. určuje ministerstvo školstva termín riadneho skúšobného obdobia a termín mimoriadneho skúšobného obdobia na vykonanie záverečnej skúšky takto:

a. Riadny termín skúšobného obdobia na konanie záverečnej skúšky sa určuje od **15. júna 2023** do **30. júna 2023**. Ak si to vyžadujú odborné činnosti, ktoré sa overujú záverečnou skúškou, praktickú časť záverečnej skúšky možno vykonať aj pred 15. júnom, najskôr však vo februári školského roka 2022/2023.

b. Mimoriadny termín skúšobného obdobia na konanie záverečnej skúšky sa určuje od **18. septembra 2023** do **29. septembra 2023** alebo od **5. februára 2024** do **16. februára 2024**.

5 Maturitná skúška

Na základe § 77 zákona č. 245/2008 Z. z. určuje ministerstvo školstva riadne, náhradné a opravné termíny externej časti maturitnej skúšky (ďalej len „EČ MS“) a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky (ďalej len „PFIČ MS“) takto:

a. Riadny termín EČ a PFIČ MS sa uskutoční od **14. marca 2023** (utorok) až **17. marca 2023** (piatok) z predmetov podľa *Tabuľky 3*.

b. Náhradný termín EČ a PFIČ MS pre školský rok 2021/2022 sa uskutoční v termíne **6. – 9. september 2022**.

c. Náhradný termín EČ a PFIČ MS pre školský rok 2022/2023 sa uskutoční v termíne **3. – 5. apríl a 12. apríl 2023** a **5. – 8. september 2023**.

d. Opravný termín EČ a PFIČ MS pre školský rok 2021/2022 sa uskutoční v termíne **6. – 9. septembra 2022** a opravný termín EČ a PFIČ MS pre školský rok 2022/2023 sa uskutoční v termíne **5. – 8. septembra 2023**. Dni konania opravného termínu pre jednotlivé predmety určí Národný inštitút vzdelávania mládeže (ďalej len „NIVAM“, ako nástupnícka organizácia NÚCEM) na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr 2. augusta 2022, resp. 2023.

e. Zber údajov o žiakoch prihlásených na EČ a PFIČ MS pre školský rok 2022/2023 sa uskutoční v termíne **3. – 27. október 2022**.

Tabuľka 3

Prehľad termínov EČ a PFIČ MS 2023

Testovanie	Termín	Predmet
riadny termín	14. 3. 2023	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra
	15. 3. 2023	cudzí jazyky
	16. 3. 2023	matematika
	17. 3. 2023	slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra
náhradný termín	6. – 9. 9. 2022*	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, cudzie jazyky, matematika, slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra

náhradný termín	3. – 5. 4. 2023 a 12. 4. 2023	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, cudzie jazyky, matematika, slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra
opravný termín	6. – 9. 9. 2022*	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, cudzie jazyky, matematika, slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra
	5. – 8. 9. 2023**	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, cudzie jazyky, matematika, slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra

*opravný/náhradný termín pre školský rok 2021/2022; **opravný/náhradný termín pre školský rok 2022/2023

Termíny internej časti MS, okrem PFIČ MS, určia jednotlivým stredným školám vo svojej pôsobnosti príslušné RÚŠS v čase od **22. mája 2023** do **9. júna 2023**.

6 Absolventská skúška

Na základe § 79 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. ministerstvo školstva určuje termín riadneho a termín mimoriadneho skúšobného obdobia na vykonanie absolventskej skúšky takto:

a. Riadny termín skúšobného obdobia na vykonanie absolventskej skúšky sa určuje od **1. júna 2023** do **30. júna 2023**. Na hudobnom a dramatickom konzervatóriu absolventské výkony z profilového predmetu alebo profilových predmetov a na tanečnom konzervatóriu absolventský výkon z hlavného odboru štúdia možno vykonať aj pred júnom, najskôr však vo februári školského roka 2022/2023.

b. Mimoriadny termín skúšobného obdobia na vykonanie absolventskej skúšky sa určuje od **11. septembra 2023** do **29. septembra 2023** alebo od **1. februára 2024** do **16. februára 2024**.

7 Medzinárodné merania

Slovenská republika sa zapája aj do medzinárodných štúdií na hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania (§ 154 zákona č. 245/2008 Z. z.), ktoré zabezpečuje NIVAM. **Príprava** hlavných a pilotných meraní bude prebiehať v mesiacoch **september až november 2022**, kedy budú tiež oslovené vybrané základné a stredné školy. Vybraným školám budú poskytnuté všetky potrebné materiály a pokyny k realizácii merania a všetky súvisiace dotazníky. Školy, ktoré boli príslušným medzinárodným centrom vybrané do administrácie, sú povinné sa do merania zapojiť a zúčastniť sa ho (§ 154, ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.).

a. Administrácia hlavného merania medzinárodnej štúdie IEA TIMSS 2023 zameranej na zisťovanie matematických a prírodovedných vedomostí a zručností žiakov 4. ročníka ZŠ v SR prebehne v **elektronickej podobe** v období **apríl – máj 2023**. Súčasťou výskumu sú aj dotazníky pre žiakov, rodičov žiakov, riaditeľov a učiteľov vyučujúcich žiakov 4. ročníka zúčastnených škôl. Informácie o štúdiu [TIMSS](#).

b. Administrácia hlavného merania medzinárodnej štúdie **IEA ICILS 2023** zameranej na zisťovanie úrovne vzdelávania žiakov v 8. ročníku školskej dochádzky v oblasti počítačovej a informačnej gramotnosti (CIL) v SR prebehne v **elektronickej podobe** v období **marec 2023**. Súčasťou výskumu sú aj dotazníky pre žiakov, riaditeľov a učiteľov zúčastnených škôl. Informácie o štúdiu [ICILS](#).

c. **Administrácia** pilotného merania medzinárodnej štúdie **OECD TALIS 2024** monitorujúcej vplyv vzdelávacej politiky na prácu učiteľov a vyučovanie, ktorá je realizovaná formou on-line dotazníkového prieskumu učiteľov a riaditeľov škôl ISCED 2 prebehne v **elektronickej podobe** v mesiaci **február 2023**. Informácie o štúdiu [TALIS](#).

d. V roku 2021 sa v 60 krajinách sveta uskutočnil piaty cyklus medzinárodného výskumu **IEA PIRLS 2021** (monitorovanie úrovne čitateľskej gramotnosti žiakov 4. ročníka základných škôl). V **decembri 2022** bude zverejnená medzinárodná správa spolu s krátkou správou venovanou ďalším zisteniam štúdie z pohľadu Slovenska. Informácie o štúdiu [PIRLS](#).

8 Súťaže

Ministerstvo školstva na základe § 14 ods. 6 písm. n) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“) je vyhlasovateľom alebo spoluvyhlasovateľom súťaží pre deti materských škôl, žiakov základných a stredných škôl a základných umeleckých škôl. Súťaže sa riadia štatútom alebo organizačným poriadkami v súlade so smernicou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 23/2017 o súťažiach.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Zoznam súťaží s finančnou podporou](#)
 - [Organizačné poriadky súťaží](#)
 - [Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko](#)
 - [Poznaj slovenskú reč](#)
 - [Pekná maďarská reč](#)
 - [Predmetové olympiády](#) – všetky dôležité informácie k nim a termínovník
- Informačná skladačka [Zapoj sa do predmetových olympiád a postupových súťaží!](#)

9 Účinnosť

Organizačné pokyny pre školský rok 2022/2023 nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2022.

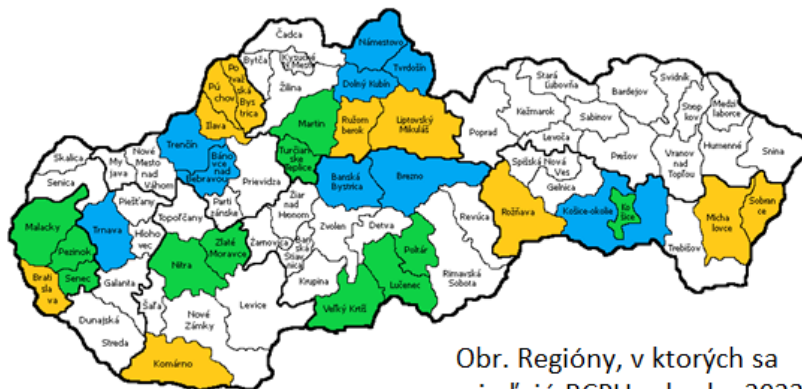
INFORMAČNÝ SERVIS

1 Inovácie vo vzdelávaní

Rýchlo sa meniaci svet, rastúci dopyt po špecifických zručnostiach, ako i slabšie vzdelávacie výsledky žiakov na Slovensku prinášajú potrebu reformy vzdelávania. Kvalitné vzdelávania patrí medzi päť hlavných priorít Plánu obnovy a odolnosti SR. Zlepšenie výsledkov vzdelávania vďaka [kurikulárnej reforme](#), lepšej príprave učiteľov a posilnenia inklúzie sociálne a zdravotne znevýhodnených detí a žiakov vo vzdelávaní pomôže reštartovať a zrýchliť ekonomický rast a približovanie sa Slovenska k priemeru EÚ.

Predpokladom dosiahnutia cieľa kurikulárnej reformy sú aj nové spôsoby vyučovania a práce so žiakmi. Ministerstvo školstva preto:

a. v rokoch 2022 – 2024 postupne vytvára [Regionálne centrá podpory učiteľov](#) (ďalej len „RCPU“) ako základný nástroj transformácie do reálnej praxe; na podporu učiteľov v aplikácii inovácií v praxi bude slúžiť dvojúrovňová mentoringová štruktúra; od septembra 2022 bude funkčných 16 RCPU na Slovensku v regiónoch označených na obrázku.

Obr. Regióny, v ktorých sa zriaďujú RCPU od roku 2022

b. bude v období rokov 2022 až 2024 poskytovať [prostriedky mechanizmu na obnovu učebnicového fondu](#) v súvislosti s kurikulárnou reformou základným školám a 1. – 4. ročníkom osemročných gymnázií;

c. v období rokov 2022 až 2025 bude poskytovať účelovo viazané finančné prostriedky na profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov (ďalej len „PZ a OZ“) v MŠ, ZŠ a SŠ;

d. v období rokov 2022 – 2023 zabezpečí realizáciu informačnej kampane a podporné metodické aktivity k **novému systému podporných opatrení** vo výchove a vzdelávaní vo forme informačných seminárov/webinárov a odborných konferencií pre PZ a OZ v školách a školských zariadeniach;

e. realizuje transformáciu systému poradenstva a prevencie, vďaka ktorej sa prvotná podpora detí a žiakov uskutočňuje zo strany PZ a OZ, školského podporného tímu v prostredí školy, a to prostredníctvom [podpornej úrovne 1. stupňa](#) a [podpornej úrovne 2. stupňa](#);

f. vydalo manuál desegregácie škôl [Spolu v jednej lavici](#) ako súčasť filozofie, ktorou je pomôcť všetkým deťom dosiahnuť úspech, získať vzdelanie a začleniť sa do spoločnosti, a to bez ohľadu na to, odkiaľ pochádzajú; na ktorý bude v rokoch 2022 – 2023 nadväzovať vzdelávanie riaditeľov a zriaďovateľov škôl, pilotné overovanie zavádzania manuálu v školách a zadefinovanie segregácie, resp. desegregácie v právnych predpisoch;

g. vydalo [Manuál debarierizácie škôl a školských zariadení](#) s informáciami, na základe ktorých budú zriaďovatelia škôl schopní odstrániť fyzické, informačné a technologické bariéry v školskom prostredí tak, aby zodpovedalo skutočným potrebám detí, žiakov a študentov so zdravotným

znevýhodnením a zároveň rešpektovalo princípy univerzálneho dizajnu; na manuál nadväzuje [výzva](#) na debarierizáciu stredných škôl.

Uvedené aktivity sú financované z Plánu obnovy a odolnosti v rámci komponentu 6 Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch a komponentu 7. – Vzdelávanie pre 21. storočie.

2 Dokumentácia a legislatíva

2.1 Školské tlačivá, poskytovanie informácií a štatistické zisťovania

a. [Vzory pedagogickej dokumentácie, ďalšej dokumentácie a dokladov o získanom vzdelaní](#) a ďalšie [informácie](#).

b. Podľa § 158 zákona č. 245/2008 Z. Z. a na základe § 77 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 138/2019 Z. z.“) **poskytujú školy a školské zariadenia do Rezortného informačného systému** (ďalej len „RIS“) **údaje na vedenie Centrálného registra škôl, školských zariadení, elokovaných pracovísk a zriaďovateľov** (ďalej len „centrálny register“). Potrebne [informácie a dokumenty k zberu údajov do rezortného informačného systému \(RIS\) pre školský rok 2022/2023](#)

c. Podľa § 7 ods. 4 zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 597/2003 Z. z.“) sú všetci zriaďovatelia škôl a školských zariadení povinní poskytnúť **do 30. septembra 2022** počty detí alebo žiakov podľa stavu k 15. septembru v začínajúcom školskom roku 2022/2023 a ďalšie údaje potrebné na rozpis finančných prostriedkov na roky 2022 a 2023.

d. Školy poskytujú požadované údaje a vykonávajú aktualizáciu údajov prostredníctvom svojich školských informačných systémov (aScAgenda alebo eškola) do centrálneho registra podľa stavu k 15. septembru v termíne od 16. do 30. septembra 2022 a následne pravidelne v kalendárnych mesiacoch október až jún, t. j. s mesačnou periodicitou, a to aj v prípade, ak nenastala zmena v údajoch. Bližšie [informácie o aktualizácii údajov](#) do centrálneho registra. *Poznámka: Školy odosielajú údaje do centrálneho registra za príslušný mesiac od októbra v dňoch od šiesteho dňa v danom mesiaci do piateho dňa v nasledujúcom mesiaci, s výnimkou údajov za december, kedy sa údaje môžu odoslať od 6. 12. 2022 do 11. 1. 2023 (vrátane) a v januári od 12. 1. 2023 do 5. 2. 2023.*

e. [Tlačivá predpísaných štatistických výkazov spolu s metodickými pokynmi](#). Väčšina údajov sa v štatistických výkazoch predvypĺňa z údajov zaslaných v zmenovej dávke.

f. Osobné údaje detí, žiakov alebo poslucháčov a zamestnancov je potrebné do centrálneho registra zasielať v tvare uvedenom v rodnom liste alebo občianskom preukaze danej fyzickej osoby.

g. Údaje o zákonných zástupcoch detí, žiakov a poslucháčov zaslané do centrálneho registra podľa § 157 ods. 3 písm. b) zákona č. 245/2008 Z. z. môžu pomôcť pri príprave systému adresnej podpory žiakom.

h. Stredná odborná škola eviduje počty uzatvorených učebných zmlúv a miesto výkonu praktického vyučovania žiakov s učebnou zmluvou v školskom informačnom systéme.

i. Zriaďovateľ školy alebo školského zariadenia zodpovedá podľa § 23a ods. 11 zákona č. 596/2003 Z. z. za správnosť údajov v centrálnom registri.

j. Od školského roku 2022/2023 môže zákonný zástupca žiaka vyplniť *Súhlas so spracovaním osobných údajov* podľa Nariadenia GDPR, s cieľom poskytnúť ich organizátorovi školskej športovej súťaže, elektronicky prostredníctvom EduPage alebo Škola na webe.

2.2 Prehľad právnych predpisov a rezortných predpisov vydaných od 1.1.2021

Zákony

a. Novelty zákona č. **245/2008 Z. z.** o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- zákon č. 127/2021 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (účinnosť od 1. 9. 2021)
- zákon č. 271/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok IV; účinnosť od 1. 1. 2022)
- zákon č. 273/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (účinnosť od 10. 7. 2021)
- zákon č. 415/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (účinnosť väčšiny ustanovení od 1. 1. 2022; časť ustanovení účinná od 19. 11. 2021, od 1. 4. 2022, 1. 9. 2022, 1. 9. 2023, 1. 9. 2024)
- zákon č. 2/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (účinnosť od 15. 1. 2022)
- zákon č. 92/2022 Z. z. o niektorých ďalších opatreniach v súvislosti so situáciou na Ukrajine (novelizačný článok XIII, účinnosť od 30. 3. 2022)
- zákon č. 176/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok III; účinnosť od 1. 6. 2022)

b. Novelty zákona č. **596/2003 Z. z.** o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- zákon č. 271/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (účinnosť od 1. 1. 2022)
- zákon č. 273/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok II; účinnosť od 10. 7. 2021)
- zákon č. 310/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) v znení zákona č. 221/2019 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok XVI; účinnosť od 1. 1. 2022)

- zákon č. 415/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok III; účinnosť väčšiny ustanovení od 1. 1. 2022, časť ustanovení účinná 1. 9. 2023)
- zákon č. 488/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok II; účinnosť od 1. 1. 2022)
- zákon č. 507/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov (účinnosť od 1. 1. 2022)
- zákon č. 272/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok II; účinnosť od 1. 6. 2022)

c. Novelý zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení:

- zákon č. 271/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok II; účinnosť od 1. 1. 2022)
- zákon č. 273/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok III; účinnosť väčšiny ustanovení od 10. 7. 2021, časť ustanovení účinná od 1. 1. 2022)
- zákon č. 415/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok IV; účinnosť od 2. 1. 2022)
- zákon č. 507/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov (novelizačný článok II; účinnosť od 1. 1. 2022)

d. Novelý zákona č. 138/2019 Z. z., o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- zákon č. 271/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok VII; účinnosť od 1. 1. 2022)
- zákon č. 414/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (účinnosť od 1. 1. 2022)
- zákon č. 92/2022 Z. z. o niektorých ďalších opatreniach v súvislosti so situáciou na Ukrajine (novelizačný článok XXXIII, účinnosť od 30. 3. 2022)

- zákon č. 128/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (účinnosť od 1. 9. 2022)
- e. **Novela zákona č. 61/2015 Z. z., o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov:**
- zákon č. 413/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 209/2018 Z. z. (účinnosť od 1. 1. 2022)

Nariadenia vlády

- a. Nariadenie vlády SR č. 460/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. **630/2008 Z. z.**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov (účinnosť väčšiny ustanovení od 1. 1. 2022, účinnosť niektorých ustanovení od 2. 1. 2022)
- b. Nariadenie vlády SR č. 32/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. **201/2019 Z. z.** o priamej výchovno-vzdelávacej činnosti (účinnosť od 8. 2. 2022)

Vyhlášky

- a. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **329/2021 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **251/2018 Z. z. o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania** v znení neskorších predpisov (účinnosť od 1. 9. 2021 a 1. 10. 2021)
- b. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **420/2021 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **292/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá na určovanie najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka stredných škôl** (účinnosť od 19. 11. 2021; vyhláška č. 292/2019 Z. z. bola od 7. 6. 2022 zrušená vyhláškou č. 202/2022 Z. z.)
- c. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **525/2021 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. **324/2008 Z. z. o základnej umeleckej škole** v znení vyhlášky č. 245/2011 Z. z. (účinnosť od 1. 1. 2022)
- d. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **526/2021 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **435/2020 Z. z. o štruktúre a obsahu správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení** (účinnosť od 1. 1. 2022)
- e. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **527/2021 Z. z. o edukačných publikáciách** (účinnosť od 1. 1. 2022)
- f. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **541/2021 Z. z. o materskej škole** (účinnosť od 1. 1. 2022)
- g. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **542/2021 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. **323/2008 Z. z. o špeciálnych výchovných zariadeniach** (účinnosť od 1. 1. 2022)
- h. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **21/2022 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii** (účinnosť od 1. 2. 2022; jedno ustanovenie od 1. 9. 2022)
- i. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **22/2022 Z. z. o školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach** (účinnosť od 1. 2. 2022)

- j. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **23/2022 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. **322/2008 Z. z. o špeciálnych školách** v znení neskorších predpisov (účinnosť od 1. 1. 2022)
- k. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **24/2022 Z. z. o zariadeniach poradenstva a prevencie** (účinnosť od 1. 1. 2023)
- l. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **68/2022 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **21/2022 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii** (účinnosť od 15. 3. 2022)
- m. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **164/2022 Z. z.**, ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **361/2019 Z. z. o vzdelávaní v profesijnom rozvoji** (účinnosť od 1. 6. 2022)
- n. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **163/2022 Z. z.**, ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. **231/2009 Z. z. o podrobnostiach o organizácii školského roka na základných školách, na stredných školách, na základných umeleckých školách, na praktických školách, na odborných učilištiach a na jazykových školách** v znení vyhlášky č. 518/2010 Z. z. (účinnosť od 30. 5. 2022)
- o. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 202/2022 Z. z., ktorou sa ustanovujú **kritériá na určovanie najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka stredných škôl** (účinnosť od 7. 6. 2022)
- p. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 206/2022 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. **330/2009 Z. z. o zariadení školského stravovania** (účinnosť od 1. 7. 2022)
- q. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **223/2022 Z. z. o základnej škole** (účinnosť od 1. 7. 2022)
- r. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **224/2022 Z. z. o strednej škole** (účinnosť od 1. 7. 2022)

Rezortné predpisy

a. Smernice

- Smernica č. 5/2021, ktorou sa mení a dopĺňa smernica č. 33/2020 **o didaktických prostriedkoch**
- Smernica č. 15/2021 **o postupe pri morálnom oceňovaní**
- Smernica č. 22/2021, ktorou sa určuje **postup pri pridelovaní príspevku na dopravu**
- Smernica č. 32/2021 **o organizácii regionálneho úradu školskej správy**
- Smernica č. 34/2021, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 33/2020 **o didaktických prostriedkoch** v znení neskorších vnútorných aktov riadenia
- Smernica č. 47/2021, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 47/2017, ktorou sa určuje **postup pri poskytovaní finančných prostriedkov na riešenie havarijných situácií**
- Smernica č. 51/2021, ktorou sa mení smernica Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 15/2021 **o postupe pri morálnom oceňovaní**
- Smernica č. 52/2021 **o školskom úrade a prenesenom výkone štátnej správy v školstve**
- Smernica č. 54/2021, ktorou sa menia niektoré smernice v súvislosti so **zriadením regionálnych úradov školskej správy**

- Smernica č. 55/2021 o **postupe pri predkladaní požiadaviek na osobné náklady asistenta učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením**
- Smernica č. 58/2021, ktorou sa mení a dopĺňa smernica č. 23/2017 o **súťažiach**
- Smernica č. 1/2022 o **edukačných publikáciách**
- Smernica č. 3/2022, ktorou sa dopĺňa smernica č. 19/2017 o **organizovaní lyžiarskeho výcviku a snoubordingového výcviku**

b. Príkazy ministra

- Príkaz ministra č. 16/2021, ktorým sa zriaďuje Komisia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **pre morálne oceňovanie**
- Príkaz ministra č. 40/2021, ktorým sa dopĺňa metodický pokyn č. 22/2011 na **hodnotenie žiakov základnej školy**
- Príkaz ministra č. 50/2021, ktorým sa menia niektoré vnútorné akty riadenia v súvislosti so **zriadením regionálnych úradov školskej správy**
- Príkaz ministra č. 56/2021, ktorým sa zrušuje Metodický pokyn č. 66/2015 k **postupu pri predkladaní požiadaviek na finančné prostriedky na osobné náklady asistenta učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením**
- Na základe príkazu ministra č. 7/2022 dochádza od 1. 7. 2022 k zlúčeniu viacerých organizácií zriadených ministerstvom školstva do jednej organizácie s názvom **Národný inštitút vzdelávania a mládeže**. Zlúčené budú tieto organizácie: Štátny pedagogický ústav (ďalej len „ŠPÚ“), IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže (ďalej len „IUVENTA“), Národný ústav certifikovaných meraní (ďalej len „NÚCEM“).

Odporúčanie

- priebežne sledovať [metodické usmernenia a informatívne materiály v oblasti základného vzdelávania](#) vypracované podľa aktuálneho právneho stavu.

Zdroje informácií a podporné materiály

- [Zákony](#) – konsolidované znenie
- [Zmeny v novele zákona č 245/2008 Z. z. od 1. 1. 2022](#) v oblasti základného vzdelávania
- [Zmeny v novele zákona č. 596/2003 Z. z. od 1. 1. 2022](#) v oblasti základného vzdelávania
- [Vyhlášky](#)
- Nariadenia vlády [č. 460/2021 Z. z.](#), [č. 32/2022 Z. z.](#)
- [Rezortné predpisy](#)
- [Zlúčenie Slovenskej pedagogickej knižnice](#) s Metodicko-pedagogickým centrom

3 Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci

3.1 Profesionálny rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov

Súvisiace právne predpisy

Od 1. januára 2022 nadobudol účinnosť zákon č. 414/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z.

Priority/odporúčania

Ministerstvo školstva v tejto súvislosti dáva do pozornosti:

- [Aplikačná pomôcka](#) k skončeniu pracovného pomeru so 65 ročným PZ alebo 65 ročným OZ

b. [Aplikačná pomôcka](#) k práci nadčas a k poskytovaniu náhradného voľna za prácu nadčas PZ škôl a školských zariadení

c. [Profesijný rozvoj](#) sa riadi podľa plánu profesijného rozvoja (ďalej len „PPR“), ktorý vyplýva zo zamerania školy, školského zariadenia. PPR vydáva riaditeľ najmenej na jeden školský rok a najviac na päť školských rokov. Počas jeho platnosti ho možno dopĺňať a meniť v súlade s aktuálnymi potrebami školy, školského zariadenia. Na vydanie PPR ako aj pre jeho dopĺňanie a zmeny počas jeho platnosti sa vyžaduje prerokovanie v pedagogickej rade, ak je zriadená, súhlas zástupcov zamestnancov a schválenie zriaďovateľom.

d. **Aktualizačné vzdelávanie** v školskom roku 2022/2023 organizuje škola najmenej v rozsahu 20 hodín za jeden školský rok. Obsah aktualizačného vzdelávania je zameraný na zmeny školského kurikula, inkluzívne vzdelávanie alebo digitalizáciu výchovy a vzdelávania. Organizáciu aktualizačného vzdelávania ukončí škola najneskôr 30. júna 2023. Škola, školské zariadenie a zriaďovateľ môže pri organizovaní aktualizačného vzdelávania spolupracovať s [poskytovateľmi inovačného vzdelávania](#) v oblasti, v ktorej má poskytovateľ inovačného vzdelávania oprávnenie na poskytovanie inovačného vzdelávania.

e. **Funkčné vzdelávanie** pozostáva zo základného a rozširujúceho programu funkčného vzdelávania. PZ alebo OZ absolvuje základný program pred začiatkom výkonu činnosti vedúceho PZ alebo vedúceho OZ. PZ alebo OZ, ktorý nezískal profesijné kompetencie potrebné na výkon činnosti vedúceho PZ alebo vedúceho OZ pred začiatkom výkonu tejto činnosti, absolvuje funkčné vzdelávanie alebo študijný program najmenej prvého stupňa zameraný na manažment výchovy a vzdelávania do 31. augusta 2026.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Zoznamy poskytovateľov vzdelávania PZ a OZ](#)
- Testovanie kľúčových kompetencií a postojov pedagogických a odborných zamestnancov (PIAAC, 2019 – 2020). [Záverčná práca](#) výskumu prezentuje výsledky kognitívnych zručností a nekognitívnych faktorov PZ a OZ stredného vzdelávania (SŠ) v porovnaní so zamestnancami nižšieho stredného vzdelávania (ZŠ) v troch základných gramotnostiach: v čitateľskej gramotnosti, matematickej gramotnosti a pri riešení problémov s využitím IKT.

Aktivity v oblasti profesijného rozvoja

Priamoriadené organizácie ministerstva školstva budú v školskom roku 2022/2023 poskytovať činnosti profesijného rozvoja PZ a OZ, a to **prezenčne, online** alebo **kombinovane** v závislosti od situácie súvisiacej s mimoriadnymi opatreniami:

Programy vzdelávania

- Programy [inovačného vzdelávania](#) v oblasti výchovy a vzdelávania
- Aktuálne [inovačné vzdelávania v oblasti poradenstva a prevencie](#) (VÚDPAP)
- Základný program [funkčného vzdelávania](#) a moduly rozširujúceho programu funkčného vzdelávania (Evalvácia a autoevalvácia školy alebo školského zariadenia, Sebariadenie a manažérska etika, Projektový manažment, Vedenie ľudí v škole alebo v školskom zariadení).

Ďalšie možnosti profesijného rozvoja

a. [Odborné podujatia](#) tematicky zamerané na plnenie úloh vyplývajúcich z uznesení vlády SR, požiadaviek ministerstva školstva a PZ a OZ.

b. Atestácie; všetky dôležité informácie [o atestáciách](#).

c. V rámci [kurikulárnej reformy](#) budú vytvorené regionálne tímy na krajských pobočkách NIVAM (8+1), ktoré budú zabezpečovať vzdelávanie učiteľov a poskytovať metodickú podporu školám pri zavádzaní:

- inovovaného kurikula so zreteľom na zlepšenie gramotnosti a zručností žiakov potrebných pre 21. storočie,
- nového modelu podpory pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Metodické a podporné materiály

- V školskom roku 2021/2022 MPC zverejnilo výzvu na podporu tvorby a publikovanie **najlepších odborných a pedagogických skúseností (NOPS)**, ktoré opisujú najlepšie skúsenosti z riadiacich (manažérskych) procesov, výchovno-vzdelávacieho procesu a odborných činností v školách a školských zariadeniach.
- [Odborné publikácie](#) v oblasti výchovy a vzdelávania odporúčané na samoštúdium
- **Časopisy** [Pedagogické rozhľady](#), [BIGECHE](#) (odborno-metodický občasník pre PZ a OZ základných a stredných škôl)
- Metodické usmernenie o [procesných štandardoch odborných a odborno-metodických činností](#)
- [Sprievodca samohodnotením](#) je podporný dokument pre realizáciu samohodnotenia v súvislosti s implementáciou procesných štandardov do zariadení v systéme poradenstva a prevencie
- [Obsahové štandardy odborných činností](#) poskytovaných deťom/žiakom s rozmanitými výchovnými a vzdelávacími potrebami a ich rodičom/zákonným zástupcom. Obsahové štandardy predstavujú východiská, o ktoré sa OZ opiera pri poskytovaní odbornej činnosti konkrétnemu dieťaťu v rámci diagnostických a intervenčných postupov.
- [Databáza inovácií a inšpiratívnych návrhov v systéme poradenstva a prevencie](#) – obsahuje programy, kompenzačné pomôcky a študijné materiály
- Manuály pre začínajúcich PZ a OZ: [Manuál začínajúceho školského špeciálneho pedagóga](#), [Manuál začínajúceho sociálneho pedagóga](#), [Manuál začínajúceho školského psychológa](#), [Sprievodca pre kariérového poradcu v CPPP a P](#), [Manuál začínajúceho liečebného pedagóga](#).
- Príručky k téme multidisciplinárnej spolupráce v systéme poradenstva a prevencie: [Multidisciplinárny prístup – základné myšlienky a rámce](#), [Multidisciplinárny prístup na školách a školské podporné tímy](#), [Atlas skúsenosti multidisciplinárneho prístupu v rámci pedagogickej a poradenskej praxe](#)
- Materiály k podpore pri vzdelávaní: [Príručka zážitkového vzdelávania v online priestore](#)

Odborné webináre a podcasty

- Podcasty pre PZ a OZ v odborných témach: [Odborne na slovíčko](#)
- Podcast pre klientov aj odbornú verejnosť: [Nahlas o deťoch](#)
- [Zostrihy webinárov](#) na rôzne odborné témy pre PZ a OZ

3.2 Morálne oceňovanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov

V súlade s § 80 zákona č. 138/2019 Z. z. a Smernicou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 15/2021 o postupe pri morálnom oceňovaní v znení smernice č. 51/2021 minister

školy, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky udeľuje morálne ocenenie každoročne pri príležitosti Dňa učiteľov 28. marca. **Návrhy na morálne ocenenie** pri príležitosti Dňa učiteľov sa predkladajú prostredníctvom elektronického formulára **do 31. januára** príslušného kalendárneho roka. [Aktuálne informácie](#) sa zverejňujú na webovej stránke ministerstva.

4 Digitalizácia

Cieľom digitalizácie vzdelávania je podpora udržateľného a účinného prispôsobenia sa systémom vzdelávania a odbornej prípravy na digitálny vek, ktorých prioritnými oblasťami je podpora digitálneho vzdelávania a posilnenie digitálnych zručností a kompetencií relevantných pre digitálnu transformáciu.

4.1 Školský digitálny koordinátor

Dňa 1. januára 2022 nadobudol účinnosť zákon č. 414/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z. Zákon zavádza novú kategóriu PZ – **školský digitálny koordinátor** a novú kariérovú pozíciu **školský digitálny koordinátor** (ďalej len „ŠDK“), ktorá nahrádza doterajšiu kariérovú pozíciu školského koordinátora vo výchove a vzdelávaní v oblasti informatizácie a vzdelávania prostredníctvom informačno-komunikačných technológií.

Škola sa môže podľa individuálnych potrieb a možností rozhodnúť, či zaradí novú kategóriu pedagogického zamestnanca ŠDK, alebo bude problematiku koordinácie digitálnych technológií riešiť prostredníctvom kariérovej pozície ŠDK, čo umožňuje variabilitu personálnych riešení.

Podpora ŠDK momentálne prebieha cez [Národné projekty edIT 1 a edIT 2](#). Výzvy týchto projektov sú v súčasnosti uzatvorené. V budúcnosti podpora ŠDK bude rozširovať vďaka prostriedkom z Programu Slovensko.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Postup škôl](#) pri zaraďovaní PZ do kategórie ŠDK
- [„Profesijný štandard“ Školského digitálneho koordinátora \(výstup NP IT Akadémie\)](#)

4.2 Rozvoj digitálnych zručností

Európska únia si stanovila spoločný do roku 2030 ambiciózny cieľ – 80 % obyvateľov EÚ by malo mať základné digitálne zručnosti a malo by v nej pôsobiť 20 miliónov IKT špecialistov. Preto musí aj slovenské školstvo radikálne zvýšiť dôraz na výučbu digitálnych zručností.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

a. [Európsky rámec digitálnych kompetencií](#) (tzv. DigCompEdu) pre pedagógov má slúžiť na to, aby si dokázali určiť úroveň svojich digitálnych kompetencií. Vychádza zo všeobecných digitálnych kompetencií [DigComp](#) (aktuálne vyšla verzia DigComp 2.2). Okrem toho ponúka výklad digitálnych kompetencií, ktoré budú potrebné pre občanov v budúcnosti. DigCompEdu podrobne popisuje 22 kompetencií organizovaných v 6 oblastiach.

b. [Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030](#)

c. [Akčný plán digitálneho vzdelávania](#) (2021 – 2027)

d. [Program informatizácie školstva do roku 2030](#) a nadväzujúci [Akčný plán](#)

e. [Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028](#); súvisiace opatrenia: 8.1.1 a 8.1.2

f. [Správa o výsledkoch IT Fitness Testu 2021](#), Technická univerzita Košice, Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania, IT Asociácia Slovenska
Testovaním sa zistilo:

- zhoršenie vo vyhľadávaní informácií na internete a znižujúca sa úspešnosť v hľadaní správnej odpovede na otázku prostredníctvom viacerých krokov;
- potreba venovať sa kancelárskym nástrojom (napríklad formátovanie a porozumenie textu), zručnosti v tejto oblasti idú do úzadia;
- tendencia respondentov riešiť úlohy podľa vlastných krokov, napriek stanoveným pravidlám;
- slabšie výsledky v rámci pochopenia zobrazovaných informácií a hľadání informácií podľa zadaného kritéria;
- nízka úspešnosť v kategórii Videokonferencie (ako u žiakov, tak aj u učiteľov);
- potreba venovať sa téme kritického myslenia v súvislosti s vyhľadávaním a posudzovaním informácií.

g. [Odporúčanie Rady EÚ týkajúce sa metód zmiešaného učenia v záujme vysokokvalitného a inkluzívneho primárneho a sekundárneho vzdelávania](#)

h. [Výskum o rozvoji algoritmického myslenia v povinnom vzdelávaní – Dôsledky pre politiku a prax \(vrátane vzťahu medzi algoritmickým myslením a digitálnymi zručnosťami\)](#), v angl. jazyku

i. OECD, 2019: Measuring the Digital Transformation. A Roadmap for the Future

[Publikácia OECD](#) o príležitostiach rizikách, ktoré vytvára digitálna transformácia, v angl. jazyku

Priority/Odporúčania

- a. Vytvárať príležitostí pre PZ a OZ, aby digitálne zručností mohli rozvíjať prostredníctvom neformálneho vzdelávania, pričom toto vzdelávanie bude započítané do ich pracovného času.
- b. Vytvárať príležitostí pre triednych učiteľov OZ pre spoluprácu s rodičmi prostredníctvom online nástrojov (napr. online konzultácie, online triedny aktív).
- c. Spolupracovať so spoločnosťami z oblasti IT bezpečnosti pri vzdelávaní PZ a OZ v oblasti digitálnych technológií.
- d. Spolupracovať s neziskovým sektorom pri vytváraní príležitostí pre PZ a OZ, žiakov a rodičov k spoločným aktivitám s cieľom zvyšovať ich digitálne zručností.
- e. Podporovať aktivitu žiakov, ktorí preukazujú vyššiu mieru digitálnych zručnosti pri podpore digitálnych zručností PZ a OZ.

Vzdelávacie aktivity

- Digitálne zručnosti – [kontinuálne vzdelávanie učiteľov](#), MŠVVaŠ SR
- Národný projekt [IT Akadémia – vzdelávanie pre 21. storočie](#), CVTI SR
- ON/OFF – [On-line a offline nástroje v práci s mládežou](#), IUVENTA – akreditovaný vzdelávací program
- [Inovačné vzdelávanie](#) v oblasti digitálnych zručností a projektového vyučovania e-Twinning
- [Bezplatne školenie Digital Skills](#)
- [Systém ICDL/ECDL](#) na overovanie (certifikáciu) znalostí a zručností v oblasti práce s výpočtovou technikou určený pre bežného používateľa osobného počítača

Metodické a podporné materiály

- Nástroj [Sebahodnotenie efektívneho učenia prostredníctvom použitia inovatívnych vzdelávacích technológií](#) (SELFIE)
- [SELFIEforTEACHERS](#) – On-line nástroj, ktorý pomôže učiteľom základných a stredných škôl zamyslieť sa nad tým, ako využívajú digitálne technológie vo svojej profesionálnej praxi
- [CheckIn for Higher Education](#) – nástroj sebareflexie v rámci digitálnych zručností vychádza z Európskeho rámca pre digitálne kompetencie pedagógov, (v anglickom jazyku)
- IT FITNESS [TEST](#)
- Bezpečne online – [modulové vyučovacie hodiny v prezentáciách](#), pokrývajú vzdelávacie štandardy štátneho vzdelávacieho programu (ďalej len „ŠVP“) a aktuálne témy bezpečnosti v online priestore.
- (NE)Bezpečne v sieti: [Manuál](#) rozvoja kritického myslenia v online priestore. Centrum pre podporu neformálneho vzdelávania, 2021

Programy

- [IT Asociácia Slovenska](#)
- [Digitálna koalícia](#)
- Digitálna inteligencia ([DigiQ](#))
- [GROWNI](#) – platforma poskytuje informácie o príležitostiach pre osobný a profesionálny rozvoj v rôznych oblastiach, vrátane rozvoj digitálnych zručností (napr. programovanie, online bezpečnosť)
- [Program koordinátorov digitálnych kompetencií](#), dopĺňa akreditované vzdelávanie pre "Školských koordinátorov digitálnych technológií". Okrem úvodného 4-dňového školenia získajú zapojení učitelia prístup k vzdelávaciemu obsahu počas celého školského roka.

4.3 Kybernetická bezpečnosť

Pandémia, digitalizácia a vzdelávanie na diaľku nás nútia upriamiť pozornosť aj na kybernetickú bezpečnosť detí, žiakov ale aj škôl samotných. Kybernetické útoky sú v súčasnosti najrýchlejšie rastúcim typom kriminálnej činnosti v globálnom meradle, učiteľov nevynímajúc. Jednoduché pravidlo znie: „Uvažuj skôr, než klikneš.“ Najviac ohrození sú používatelia, ktorí majú najnižšiu úroveň digitálnych zručností: deti a seniori. Počas mesiaca október, mesiaca kybernetickej bezpečnosti, sa uskutočňujú aktivity v tejto téme (napr. Kompetenčné a certifikačné centrum kybernetickej bezpečnosti distribuovalo počas škôlami materiály).

Vzdelávacie aktivity

- [Hrdinovia internetu](#) – vzdelávanie pre učiteľov

Metodické a podporné materiály

- [Phishingový test od CSIRT](#), [phishingový test od Google](#)
- [Letáky a plagáty](#) od Kompetenčného a certifikačného centra kybernetickej bezpečnosti
- [Učebnice a príručky](#) od OZ Preventista

Programy

- [Národné centrum kybernetickej bezpečnosti](#)
- [Národná stratégia kybernetickej bezpečnosti](#)
- [Akčný plán realizácie Národnej stratégie kybernetickej bezpečnosti](#)

5 Podpora ochrany a dodržiavania ľudských práv a slobôd v prostredí škôl a školských zariadení

5.1 Inkluzívne vzdelávanie, školské podporné tímy

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- Princípy inkluzívneho vzdelávania vo výchove a vzdelávaní: § 2 písm. ai), § 3 písm. d) a § 144 ods. 1 písm. e) [zákona č. 245/2008 Z. z.](#)
- § 84a [zákona č. 138/2019 Z. z.](#)
- [Prvý akčný plán stratégie inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní na roky 2022 – 2024](#)
- [Stratégia inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní](#)
- Metodický materiál desegregácie škôl pre zriaďovateľov, riaditeľky a riaditeľov – [Spolu v jednej lavici](#) (ďalej len „metodika desegregácie“)
- [Metodika debarierizácie škôl a školských zariadení v Slovenskej republike](#)

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Mapovanie stavu debarierizácie materských, základných a stredných škôl a prioritizácia škôl](#)
- [Zoznam Sekundárnych kontaktných miest pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím](#) za ministerstvo školstva

Priority/odporúčania

- a. Vytvárať školské podporné tímy, ktoré zároveň fungujú ako prvá úroveň poradenského systému; podporovať ich pôsobenie na školách; implementovať princípy inklúzie a multidisciplinárneho prístupu.
- b. Vytvárať klímu školy pre vzájomnú spoluprácu, šíriť myšlienky vzájomného rešpektu, podpory a spolupráce, rozvíjať schopnosti nenásilnej komunikácie, akceptácie odlišností a eliminovať prejavy intolerancie a nenávisť.
- c. Využívať nové profesie v školstve, ako je koordinátor klienta, školský digitálny koordinátor alebo pomocný vychovávateľ.
- d. V oblasti detekcie a znižovania prípadnej segregácie istej skupiny žiakov na školách pracovať s metodickým materiálom metodiky desegregácie.
- e. Podporovať potrebu zabezpečenia bezbariérovosti škôl a zapojiť sa do výzvy k riešeniu danej problematiky bezbariérovosti prostredia. Bezbariérové prostredie je jednou zo základných podmienok pre realizáciu inkluzívneho vzdelávania.
- f. Podporovať rozvoj inkluzívneho vzdelávania na školách prostredníctvom realizácie opatrení v akčnom pláne.
- g. Vytvárať podmienky na individuálnu podporu všetkých detí a žiakov v školách a zároveň zabezpečiť rovnosť príležitostí, rešpektovanie výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobitostí detí, žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania a podporovať ich aktívne zapojenie do výchovno-vzdelávacích činností.
- h. Pedagogickú diagnostiku orientovať predovšetkým na zohľadňovanie silných stránok dieťaťa alebo žiaka, identifikovanie prekážok a nerovností vo výchove a vzdelávaní a ich následné odstraňovanie.

Metodické a podporné materiály

- [Metodika podporujúca inkluzívne vzdelávanie v školách](#). ŠPÚ 2015
- [Od integrácie k inklúzii](#). VÚDPAP, 2018 – informačná brožúra pre pedagógov v základných školách
- Publikácia *Multidisciplinárny prístup v školách – Školský podporný tím*. VÚDPAP, 2021
- Publikácia *Multidisciplinárny prístup – Základné myšlienky a rámce*. VÚDPAP, 2020
- *Metodický materiál desegregácie škôl pre zriaďovateľov, riaditeľky a riaditeľov – Spolu v jednej lavici*. MŠVVaŠ SR, 2022, obsahuje konkrétne odporúčania, rady a tipy ako v procese desegregácie postupovať a v prípade potreby zvoliť také opatrenia, ktoré považuje lokálna autorita za aplikovateľné.
- [Manuál debarierizácie škôl a školských zariadení](#). MŠVVaŠ SR, 2022
- [Metodické usmernenie k zaraďovaniu detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami z Ukrajiny](#)
- Zoznam [webinárov](#) v oblasti špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania; vyznačené sú vo fialovej grafike

5.2 Vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- a. Osobitosti výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania: § 6 ods. 4 písm. l) zákona č. 245/2008 Z. z. sú súčasťou [Dodatku č. 11](#) a [Konsolidovaného znenia ŠVP](#) (pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie).
- b. Dodatok č. 2 k ŠVP pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, [Dodatok č. 11](#) k ŠVP pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie.
- c. [Externé testovanie žiakov](#) základnej školy za účelom získania nižšieho stredného vzdelania: podľa § 155 ods. 5 a § 155 ods. 9 zákona č. 245/2008 Z. z.
- d. článok 24 ods. 2 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (č. 317/2010 Z. z.)

Priority/odporúčania

- a. Dieťa/žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu (ďalej len „ŠkVP“) školy. Ak jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelávalo podľa ŠkVP, dieťa/žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu (§ 7a ods. 1 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z.) vypracovaného v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a po konzultácii so zákonným zástupcom dieťaťa.
- b. Individuálny vzdelávací program sa môže priebežne počas školského roka upravovať tak, aby zohľadňoval aktuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka.
- c. Podmienkou prijatia dieťaťa alebo žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo všeobecným intelektovým nadaním do školskej integrácie, do špeciálnej triedy alebo špeciálnej školy je odborná diagnostika v zariadení poradenstva a prevencie a písomná žiadosť zákonného zástupcu. V prípade potreby sa doplní aj odborná lekárska diagnostika.
- d. Za účelom prekonávania prekážok súvisiacich so zdravotným znevýhodnením žiakov sa odporúča v súlade s právnymi predpismi zabezpečiť napr. pedagogického asistenta (na pomoc súvisiacu priamo s výchovno-vzdelávacím procesom), pomocného vychovávateľa (napr. na

pomoc pri osobnej hygiene, samoobslužných činnostiach), prípadne zdravotníckeho pracovníka a vytvoriť personálnu podporu prostredníctvom pracovných miest PZ a OZ.

e. Deťom a žiakom so zdravotným znevýhodnením umožniť vo vyučovacom procese, ale aj v čase mimo vyučovania, používanie kompenzačných a iných pomôcok a poskytovať im primerané úpravy v súlade s ich individuálnymi špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

f. Informovať zákonných zástupcov žiaka, ktorý skončil povinnú školskú dochádzku, a nedosiahol nižšie stredné vzdelanie, o možnosti jeho získania prihlásením sa na externé testovanie.

g. Žiaci s mentálnym postihnutím alebo s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným postihnutím sa môžu zúčastniť externého testovania (Testovanie 9).

h. K žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania dieťaťa alebo žiaka, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole zákonný zástupca alebo plnoletý žiak priloží vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast alebo odporúčanie zariadenia poradenstva a prevencie. Vzdelávanie žiaka zabezpečuje škola, ktorá rozhodla o povolení individuálneho vzdelávania, a to v rozsahu najmenej dve hodiny týždenne.

i. Špeciálne výchovné zariadenia (diagnostické centrá, reedukačné centrá, liečebno-výchovné sanatóriá) postupujú podľa Štátnych výchovných programov, ktoré vymedzujú odporúčaný obsah výchovy a vzdelávania.

Metodické a podporné materiály

- [Pedagogická dokumentácia](#) pre deti a žiakov so ŠVVP
- Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole – [formulár](#)
- Pri zaraďovaní detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami z Ukrajiny postupovať v súlade s [Metodickým usmernením k zaraďovaniu detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami z Ukrajiny](#)

5.3 Vzdelávanie detí cudzincov

Priority/odporúčania

a. Kurzy štátneho jazyka pre deti cudzincov s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky organizačne a finančne zabezpečujú regionálne úrady školskej správy v spolupráci s orgánmi územnej samosprávy podľa § 10 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z. z.

b. Prispôbiť obsah vyučovania aktuálnej jazykovej úrovni žiaka na základe posúdenia a výsledku jeho pedagogickej diagnostiky; vyučovať slovenský jazyk ako cudzí jazyk.

c. Pri hodnotení postupovať ako pri hodnotení žiakov po prestupe na školu s iným vyučovacím jazykom v súlade s čl. 11 Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

d. Podporovať cieľnú spoluprácu škola – učiteľ – rodič/zákonný zástupca – žiak.

Metodické a podporné materiály

- Príručka pre učiteľov žiakov-cudzincov [Slovenčina ako cudzí jazyk](#)
- Ďalšie materiály o vzdelávaní detí cudzincov [Vzdelávanie detí cudzincov](#), ŠPÚ
- [Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy](#)
- Metodické materiály a videá zamerané na utečencov, azyl a migráciu pre učiteľov a žiakov vo veku [6 – 9 rokov](#), [9 – 12 rokov](#)
- [Informácie k vzdelávaniu žiakov z Ukrajiny](#) a [podporné materiály a webináre](#)

5.4 Prevencia rizikového správania

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Výskumy z oblasti prevencie](#)
- [Prieskum, tabak, alkohol, drogy](#). VÚDPaP, 2018
- [Vplyv legálnych a nelegálnych drog na život žiakov základných a stredných škôl](#). CVTI, 2019, výskum
- [Sociálne determinanty zdravia školákov](#). Národná správa o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní 11, 13 a 15-ročných školákov, na základe prieskumu uskutočneného v roku 2017/2018 v rámci medzinárodného projektu „Health Behaviour in School-aged Children“ (HBSC)

Priority/odporúčania

- a. Pri realizácii preventívnych činností školy sa odporúča spolupráca centrami poradenstva a prevencie, ktorá by mala byť vnímaná ako integrálna súčasť školských aktivít.
- b. Podporovať zapájanie sa PZ a OZ a mládeže do akreditovaných vzdelávacích programov zameraných na prevenciu sociálno-patologických javov, protidrogovú prevenciu, prevenciu kriminality a odborných pracovísk poradenských a preventívnych služieb v regióne ([kontakty na krajských koordinátorov prevencie kriminality](#))
- c. Vopred preveriť ponúkané aktivity a programy prevencie (v prípade potreby aj na cirkevnom odbore Ministerstva kultúry SR a občianskom združení Integra – [Centrum prevencie v oblasti siekt](#), ktorá sa venuje prevencii v oblasti zhubných kultov a siekt a pôsobenia psychickej manipulácie, s cieľom zabrániť poskytovaniu alebo sprístupňovaniu informácií, ktoré by mohli viesť k rôznym formám intolerancie.
- d. Poskytnúť rodinám žiakov, u ktorých sa vyskytli prejavy rizikového správania, stali sa obeťami násillia, prejavujú samovražedné sklony (či už v škole alebo doma), príp. majú iný problém, kontakt na regionálne centrá poradenstva a prevencie.

Metodické a podporné materiály

- [Metodika zameraná na prevenciu](#) a podporu využívania aktivizujúcich metód, skupinovej práce, diskusie a kooperatívneho riešenia úloh pri práci so žiakmi.
- [Školská socializácia a nové výzvy v prevencii](#) pomôcka k základnej orientácii sa v nových výzvach v prevencii nežiaduceho, rizikového správania žiakov a zároveň rámcové metodické odporúčania, ako na ne reagovať
- Časopis [Prevencia](#) zameraný na prevenciu sociálno-patologických javov v rezorte školstva.
- Pomoc obetiam trestných činov – [Prevencia kriminality](#)
- [Zoznam akreditovaných vzdelávacích programov k 28.01.2021](#)

Prevencia šikanovania a kyberšikanovania

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- [Zákon 236/2021 Z. z.](#), ktorým sa dopĺňa Trestný zákon SR. Na jeho základe pribudol do Trestného zákona nový trestný čin *nebezpečného elektronického obťažovania*, a to s účinnosťou od 1. júla 2021
- [Smernica](#) Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach (ďalej len „smernica“)
- [Akčný plán riešenia šikanovania v školách a školských zariadeniach na roky 2022 – 2023](#)

- [Národná koncepcia ochrany detí v digitálnom priestore](#)
- [Národná stratégia kybernetickej bezpečnosti na roky 2021 – 2025](#), opatrenie 4.2.3 a 4.6.3
- [Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021-2028](#), opatrenie 8.1.4 a 8.1.5

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Skúsenosti detí s nenávisťou na internete](#). EU Kids Online, 2020 (anglicky)
- Skúsenosti mladých ľudí [so sexuálnymi správami online](#). *Prevalencia, typy sextingu a emocionálne reakcie v európskych krajinách*. EU Kids Online, 2021 (anglicky)
- [Slovenské deti a dospievajúci na internete](#). EU Kids Online IV na Slovensku, 2020
- [Šikana a kyberšikana na školách](#). Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, 2018
- Subjektívne vnímanie bezpečia obyvateľmi SR. odbor prevencie kriminality MV SR, 2021 – [prieskum](#)
- [Výskumné správy – projekty e-bezpečí](#), Česká republika

Priority, odporúčania

- Monitorovať a odhaľovať negatívne javy v správaní žiakov a príznaky šikanovania využívaním rôznorodých diagnostických nástrojov; odhaľovať zdroje rizikového správania a sociálno-patologických javov a uplatňovať účinné prostriedky na ich elimináciu. Informovať bezodkladne zákonných zástupcov žiakov o výskyte problémového javu v správaní žiaka alebo zhoršenia jeho prospechu.
- Zvyšovať u žiakov povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti pri prejavoch šikanovania či iného rizikového správania a u PZ a OZ ich povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti v prípade jej neriešenia v súlade so smernicou.
- V súčinnosti so zariadeniami poradenstva a prevencie spolupracovať na programoch prevencie šikanovania a organizovať preventívne aktivity v danej oblasti.
- Venovať zvýšenú pozornosť budovaniu pozitívnej klímy triedy, školy ako prevenciu šikanovania a iného rizikového správania sa žiakov

Webináre

s informáciami o šikanovaní a kyberšikanovaní:

- [Šikanovanie a kyberšikanovanie v školách a možnosti prevencie, intervencie](#)
- [Riešenie krízovej situácie – práca so žiakmi, s triedou](#)
- [Poradný/komunitný kruh a bezpečie v triede](#)
- [Nenávistné prejavy na internete pre odborných a pedagogických zamestnancov a rodičov](#)
- [Inovácie – “Zippyho kamaráti”](#)
- [Práca so skupinou v online priestore](#)
- [Skupinová dynamika a možnosti jej využívania v online priestore](#)
- Sociálne vzťahy v triede – čo všetko o nich môžeme vedieť? [1. časť](#) | [2. časť](#)
- [Rizikové správanie žiakov v škole a čo s ním?](#)
- [Ako naučiť deti v MŠ využívať zdravé formy zvládania záťažových situácií](#)
- [Rozvíjanie odolnosti ako prevencia šikanovania a radikalizácie mládeže](#)

Podcasty

venované problémovému resp. rizikovému správaniu vrátane šikanovania:

- Problémové správanie žiaka v škole –[1. časť](#) | [2. časť](#)

- [Rizikové správanie a jeho prevencia](#)
- [Zažilo vaše dieťa kyberšikanu?](#)
- [Deti a hoaxy](#)
- [Máme na Slovensku detské gangy?](#)
- [Krizová intervencia a prevencia na školách a poradenských zariadeniach](#)
- [Sociálna klíma na škole a v triede](#)
- [Šikana – praktické aktivity](#)
- [Čo keď je moje dieťa agresorom?](#)
- [!incident podcast](#) o kybernetickej bezpečnosti a odvrátenej strane technológií okolo nás

Manuály

opisujú odborné činnosti OZ a cieľovú skupinu, ktorej sa odborník venuje; venujú sa aj téme prevencie rizikového správania, vrátane šikanovania:

- [Manuál začínajúceho sociálneho pedagóga](#)
- [Manuál začínajúceho školského psychológa](#)
- [Manuál začínajúceho špeciálneho pedagóga](#)
- [Manuál začínajúceho liečebného pedagóga](#)

Príručky, programy

s aktivitami, postupmi, ktoré sú zamerané na univerzálnu a selektívnu prevenciu rizikového správania, vrátane šikanovania:

- Cesta k emocionálnej zrelosti – [metodická príručka I.](#) | [metodická príručka II.](#) | [program](#) | [manažment triedy](#)
- [Skupinová dynamika v školskej triede](#)
- [Manažment triedy](#)
- [Čo robiť keď...](#)
- [Nástrahy dnešnej doby v kontexte školskej triedy](#)
- [Násilie v škole](#)
- Užitočné dotazníky – [pedagóg](#) | [kyberšikanovanie](#)
- [CyberSec.sk](#) - informácie o kybernetickej bezpečnosti z pohľadu národnej a medzinárodnej bezpečnostnej politiky
- [Program #Cyber4Kids](#)
- [Riešenie šikanovania v školskom prostredí](#). CPPaP Banská Bystrica, 2020
- [Niektoré skúsenosti v riešení kyberšikanovania](#). Odborný časopis Sociálna prevencia, č. 2/2021 – článok
- Informačný materiál pre učiteľov a rodičov [Zapojme všetkých a postavme sa proti šikanovaniu online a offline!](#)
- [Kyberšikanovanie, prevenciakriminality.sk](#)
- Viacjazyčný portál o kyberšikane, [CYBERHELP.eu](#)
- Portál ovce.sk – [náučné videá pre deti a žiakov z oblasti kyberšikany a kybernetickej bezpečnosti](#)
- [Portál beznástrah – sprievodca online svetom](#) (predtým Deti na nete)

Organizácie

zaoberajúce sa kybernetickou bezpečnosťou pri zvyšovaní povedomia u žiakov o počítačovej kriminalite: [Digiq](#), [OZ Preventista](#), [Buď safe online](#), [Hrdinovia Internetu](#)

Ďalšia podpora

- Služby [Národného centra kybernetickej bezpečnosti SK-CERT](#)
- [Odpíšeme Ti](#) – linka detskej istoty pre deti a mladých ľudí – obeť šikany. Možnosť volať anonymne na bezplatné telefónne číslo 116 111
- [Poradňa IPčko](#) – bezplatná pomoc, internetová linka dôvery pre mladých
- [Nedaj sa, hovor o tom!](#) – putovné multimediálne predstavenie rieši priamo na školách pútavým spôsobom problematiku šikanovania, rasizmu, sociálnej nerovnosti či kyberšikany
- [Detstvo bez násilia](#) – národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch

Prevenca obchodovania s ľuďmi

Súvisiace právne predpisy

[Trestný zákon SR](#) (zákon č. 300/2005 Z. z., 2. hlava, konkrétne § 179)

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 –2023](#) (príklady dobrej praxe na str. 12 – 18).
- [Výskum v oblasti prevencie](#), CVTI SR – záverečné správy z výskumov v oblasti prevencie

Priority/odporúčania

- a. Zvýšiť informovanosť a osvetu v školách v oblasti najčastejších prejavov obchodovania s deťmi: sexuálne vykorisťovanie, pracovné vykorisťovanie, nútené žobranie, nútené sobáše.
- b. Realizovať preventívne aktivity s vyškolenými OZ v zariadení poradenstva a prevencie v danej oblasti.
- c. Oboznamovať žiakov o linkách pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.

Metodické materiály a odborná pomoc

- [Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality](#)
- [Obchodovanie s ľuďmi](#), MV SR
- [Oddelenia prevencie Policajného zboru](#), krajských koordinátorov prevencie
- [Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi](#), 0800 800 818 – odborne vyškolení operátori poskytujú preventívne informácie, ale dokážu aj adekvátne zareagovať, ak by išlo o volanie potenciálnej obeť obchodovania s ľuďmi.
- Propagačné, osvetové materiály a iné [materiály k problematike obchodovania s ľuďmi](#), vhodné pre žiakov
- [Situácia v oblasti obchodovania s ľuďmi na Slovensku](#)

Prevenca sexuálneho zneužívania a vykorisťovania

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- [Lanzarote Convention – SLOVAK \(gov.sk\)](#) – Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním (tzv. Lanzarotský dohovor)
- [Dokumenty – MPSVR SR \(gov.sk\)](#) – *Dohovor o právach dieťaťa* (preklady do slovenského jazyka a do jazykov národnostných menšín) spolu s *Opčnými protokolmi* k danému dohovoru (vrátane zamerania sa na detskú prostitúciu a detskú pornografiu, ako aj na právo detí na ochranu pred telesnými trestami)

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV

Informácie o zdrojoch poznania a dát (zdroj):

- [Koordinačno-metodického centrum pre rodovo podmienené a domáce násilie](#); informácie o zákonoch a strategických rámcoch v oblasti prevencie a eliminácie násilia na ženách

Priority a odporúčania

- a. zvýšiť informovanosť a osvetu v školách v oblasti najčastejších prejavov obchodovania s deťmi: sexuálne vykorisťovanie, pracovné vykorisťovanie, nútené žobranie, nútené sobáše.
- b. zabezpečiť informovanosť o rizikách sexuálneho zneužívania a vykorisťovania detí, ako aj o rizikách detskej pornografie a obchodovania s deťmi veku primeraným spôsobom

Metodické materiály a odborná pomoc

- *Situácia detí, svedkov domáceho násilia, výzvy a možnosti intervencie* – [príručka](#) pre PZ a OZ
- Príručka a o syndróme CAN ([metodická príručka](#) zameraná na témy ako týranie dieťaťa, sexuálne zneužívanie dieťaťa, zanedbávanie dieťaťa, špecifické formy násilia na deťoch, odborná pomoc dieťaťu, prípadové štúdie)
- [Metodický list](#) k problematike sexuálneho násilia a zneužívania detí
- Chráňme deti pred násilím – [leták](#)
- Nie Si Na Predaj – Každá žena má svoju hodnotu. Slovenská katolícka charita – [náučné informačné video](#) k prevencii zneužívania žien
- [Kontakty pomoci](#)
- [Detstvo bez násilia \(gov.sk\)](#) – Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch

Prevencia radikalizmu a extrémizmu

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- [Trestný zákon SR](#), 12. hlava, § 421 – § 425)
- [Prevencia kriminality|Konceptia boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024](#) – nadväzuje na Konceptiu boja proti extrémizmu na roky 2015 – 2019

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Analýza](#) údajov z výskumov zameraných na zistenie skúseností, názorov a postojov žiakov základných a stredných škôl na extrémizmus a rasizmus. CVTI, 2020
- Názory žiakov základných a stredných škôl na prejavy extrémizmu a ich pohľad na terorizmus. CVTI, 2019 – [výskum](#),
- Čo je radikalizácia a ako sa jej dá predchádzať. Európsky parlament, 2021 – [opatrenia](#) EÚ
- Prevencia kriminality – [extrémizmus](#), MV SR

Priority a odporúčania

Realizovať prevenciu radikalizmu a extrémizmu vo výchovno-vzdelávacom procese.

Metodické a podporné materiály

- [Odborné informácie, metodické námety](#)/inšpirácie na témy globalizácia, ľudské práva, radikalizácia, extrémizmus, migračná kríza a výchova k hodnotám národného a svetového kultúrno-historického dedičstva, ŠPÚ
- Riešenia proti radikalizácii mládeže ([sprievodca](#) pre pracovníkov v prvej línii)
- [Metodické odporúčania](#) pre ZŠ a SŠ v SR k výučbe témy holokaust
- Doplnkové [edukačné materiály](#) k výučbe témy holokaust v základných a stredných školách, vypracovaný v spolupráci s Múzeom holokaustu v Seredi, vrátane [metodického listu](#), ŠPÚ
- [Odporúčania Pre Výučbu A Vzdelávanie O Holokauste](#). IHRA, 2019 – metodická pomôcka pre pedagógov (praktické rady a tipy ako správne vyučovať o holokauste) – publikácia
- [Prevenia-proti-radikalizácii-v-online-prostredí](#). MV SR, 2019 – odborná príručka
- [Príručka](#) pre učiteľov a učiteľky o predchádzaní násilnému extrémizmu. UNESCO, 2016
- Výučba kontroverzných tém prostredníctvom Výchovy k demokratickému občianstvu a ľudských práv (EDC/HRE) – [Vzdelávací balíček](#) pre učiteľov a učiteľky. Rada Európy, 2015, preklad – publikácia obsahuje aj program vzdelávacích činností
- Divadelná inscenácia DOMOV (kde je ten tvoj?) s následnou diskusiou, ktorú pripravilo Divadlo Nová scéna Bratislava. Úlohou inscenácie je demýtizovať pojem utečenec a azyl a poukázať na neľahké osudy konkrétnych ľudí.

Prevenia HIV/AIDS

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

[Národný program prevencie nákazy HIV/AIDS v Slovenskej republike na rok 2017 – 2020](#)

Informácie o zdrojoch poznania a dát

[Svetový deň AIDS](#) – 1. december

Priority a odporúčania

- a. Zapájať deti a žiakov do aktivít a programov, ktoré napomáhajú výchove k zdravému životnému štýlu a k ochrane fyzického, duševného a emočného zdravia;
- b. Zapojiť sa do celoslovenskej školskej kampane Červené stužky a využiť informácie na podporu prevencie HIV/AIDS.

Metodické a podporné materiály

Projekt hrou proti AIDS, [projekt](#) RÚVZ v SR

5.5 Zariadenia poradenstva a prevencie

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- a. § 130, §131, § 132 a § 133 zákona č. 245/2008 Z. z.
- b. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 24/2022 Z. z. o zariadeniach poradenstva a prevencie, ktorá nadobúda účinnosť 1. januára 2023

Priority/odporúčania

- a. Využívať jednotný a prehľadný systém poradní podľa potrieb žiaka, nie len podľa stanovenej diagnózy.

- b. Zameriavať sa na podporu PZ a OZ, školské podporné tímy, ktoré budú zabezpečovať činnosti podpornej úrovne prvého a druhého stupňa v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie na škole.
- c. Zameriavať sa na prácu so všetkými žiakmi v školách a na prácu s rodinou.
- d. Vykonávať odborné činnosti v súlade s výkonovými a obsahovými štandardmi výchovného poradenstva prostredníctvom podporných úrovní prvého až piateho stupňa. Prvé dva stupne činností podpornej úrovne vykonávajú PZ a OZ školy. V prípade činnosti podpornej úrovne druhého stupňa školský špeciálny pedagóg a OZ školy poskytuje tieto činnosti v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie.
- e. Zvyšovať dostupnosť komplexnej odbornej starostlivosti poskytovanej zariadeniami poradenstva a prevencie v rodinách a školách. Poskytovanie služieb zariadení poradenstva a prevencie nie len v priestoroch týchto zariadení, ale aj terénnou formou, t. j. v priestoroch školy alebo domácnosti žiakov a ich zákonných zástupcov.
- f. Pri realizácii preventívnych aktivít odporúčame poradenským zariadeniam postupovať podľa [Procesného štandardu „Prevencia“](#).
- g. Zintenzívniť podporu a pomoc školám, ktoré vzdelávajú žiakov so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredie, z marginalizovaných rómskych komún, u ktorých je zvýšené riziko predčasného ukončenia povinnej školskej dochádzky v oblasti ich kariérového vývinu a profesionálnej orientácie.

Metodické a podporné materiály

- [Príručka pre štátnych zriaďovateľov](#)
- [Príručka pre cirkevných a súkromných zriaďovateľov](#)
- [Podporná úroveň 1. stupňa](#)
- [Podporná úroveň 2. stupňa](#)
- [Podporná úroveň 3. a 4. stupňa](#)
- [Podporná úroveň 5. stupňa:](#)
- Usmernenie pre zariadenia poradenstva a prevencie [k povinnostiam v súvislosti s povinným predprimárnym vzdelávaním](#)

6 Národnostné školstvo

Súvisiace právne predpisy

(zmeny od roku 2021)

- a. [Zákon č. 245/2008 Z. z.:](#)
 - §2 písm. ad) až ag) definuje pojmy národnostné školstvo, národnostná škola, národnostná trieda, národnostné školské zariadenie;
 - § 4 písm. b) ustanovuje, že cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť dieťaťu alebo žiakovi získať kompetencie v oblasti komunikačných schopností, využívania digitálnych technológií, komunikácie v štátnom jazyku, cudzom jazyku a v národnostnej škole, národnostnej triede alebo v národnostnom školskom zariadení aj v jazyku národnostnej menšiny;
 - § 6 ods. 4 písm. m) súčasťou štátneho vzdelávacieho programu sú osobitosti výchovy a vzdelávania detí a žiakov v národnostných školách a národnostných triedach;

- § 12 ods. 5 – sa zaručuje pre deti a žiakov patriacich k národnostným menšinám výchova a vzdelávanie v národnostných školách, národnostných triedach a národnostných školských zariadeniach,
 - ods. 3 – súčasťou výchovy a vzdelávania v základných školách a stredných školách s iným vyučovacím jazykom, ako je štátny jazyk, je aj povinný vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie alebo vyučovací predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra, ktorý sa vyučuje metódami a formami výchovy a vzdelávania ako cudzí jazyk,
 - ods. 9 – vyučovací jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje, je zároveň aj jazykom, v ktorom sa skúška a monitorovanie a hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania vykonáva;
- § 29 ods. 15 a 16 písm. b) upravuje najnižší priemerný počet žiakov v triedach školy, v ktorej sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny.

b. [Zákon č. 138/2019 Z. z.](#):

§ 42 ods. 5 umožňuje organizovať vzdelávanie PZ a OZ aj v inom jazyku ako v štátnom jazyku.

c. [Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 21/2022 Z. z.](#) o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii:

- *Príloha č. 1* určuje s účinnosťou od 1. februára 2022 [rozsah pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie](#), ktorá sa vedie dvojjazyčne;
- Pedagogická [dokumentácia](#) školy v národnostných školách a národnostných školských zariadeniach.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Informácie týkajúce sa národnostného školstva sú priebežne zverejňované na webovom sídle Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu v časti vzdelávanie – [Národnostné vzdelávanie](#) [Národnostné školstvo | Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky \(minedu.sk\)](#)
- Výstupy z národného projektu [Edukačný proces vyučovania SJSL v školách s VJM](#) (2016 – 2021)

Štátne vzdelávacie programy

- [Vzdelávacie štandardy](#) slovenského jazyka a jazykov národnostných menšín pre ZŠ
- Vzdelávacie štandardy VO [Jazyk a komunikácia](#) – ŠPÚ (statpedu.sk) pre gymnáziá so štvor- a päťročným vzdelávacím programom
- Vzdelávacie štandardy VO Jazyk a komunikácia [pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom](#)
- [Dodatok č. 10](#) k vzdelávacím štandardom pre vyučovacie predmety dejepis a hudobná výchova v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny – 2. stupeň základnej školy a Vzdelávací štandard z dejepisu pre 2. stupeň základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Cieľom dokumentu je vymedziť obsah, prostredníctvom ktorého žiaci škôl s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny poznávajú hodnoty vlastnej národnostnej kultúry a zároveň si uvedomujú a posilňujú svoju národnostnú identitu.
- [Prehľad dodatkov k ŠVP](#) pre ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a ZŠ s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny

Priority/odporúčania

a. Poskytnúť informácie zákonným zástupcom o možnostiach voľby školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny. V prípade záujmu zabezpečiť takéto vzdelávanie.

b. V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- uplatňovať model vyučovania slovenského jazyka metódami vyučovania cudzích jazykov,
- aplikovať činnostne zameraný prístup vyučovania a učenia sa cudzích jazykov a venovať pozornosť inovatívnym metódam a formám výučby s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiaka,
- s cieľom zvyšovať úroveň vyučovacieho jazyka a slovenského jazyka venovať zvýšenú pozornosť počúvaniu s porozumením, hovoreniu, čítaniu s porozumením, klásť dôraz na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, na prácu s informáciami, na schopnosť argumentovať primerane veku žiaka s cieľom zvyšovať jazykové kompetencie v materinskom a v slovenskom jazyku,
- podporovať vzdelávanie a profesijný rozvoj učiteľov 1. stupňa ZŠ s VJM a učiteľov s aprobáciou slovenský jazyk a slovenská literatúra z metodiky vyučovania slovenského jazyka formami a metódami vyučovania cudzích jazykov,
- v rámci každého vyučovacieho predmetu sa venovať slovenskej terminológii.

c. Zapájať žiakov navštevujúcich školy s VJNM alebo patriacich k národnostným menšinám do jazykových [súťaží](#): *Poznaj slovenskú reč, Pekná maďarská reč, Dobré slovo, Celoslovenská súťaž Mihályja Tompu, Amari romani čhib – Naša rómčina, Farebný svet - Coloriskeri Luma, Duchnovičov Prešov, Prednes nemeckej poézie a prózy, Ruské slovo.*

Súťaže

- [Organizačné poriadky súťaží](#) žiakov patriacich k národnostným menšinám
- [Prehľad celoštátnych kôl súťaží](#) financovaných MŠVVŠ SR v roku 2022
- Bližšie informácie a dokumenty k súťažiam [Poznaj slovenskú reč](#), [Pekná maďarská reč](#)

Metodické a podporné materiály

- [Metodický model vyučovania SJSJ](#) v školách s vyučovacím jazykom maďarským vychádzajúci z Koncepcie vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským na roky 2018 – 2020 schválenej MŠVVaŠ SR.
- [Metodický list na osvojovanie štátneho – slovenského jazyka v MŠ](#) s vyučovacím jazykom národnostných menšín
- [Metodické materiály](#) k vyučovaniu rómskeho jazyka a literatúry
- [Publikácie](#) na podporu vyučovania rómskeho jazyka, rómskej kultúry a histórie:
- [Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z rómskeho jazyka a literatúry](#):
- [Inovovaný Rámcový vzdelávací program rómskeho jazyka](#) (úrovne A1 – B2), Inovované európske jazykové portfólia a príručka pre učiteľa, Rómsko-slovenský slovník:
- Didaktické prostriedky k vyučovaciemu predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra [pre základné školy s VJM](#)
- Doplnkový učebný materiál pre ZŠ *Národnostné menšiny – zoznámme sa.* – zoznámme sa v slovenskom a maďarskom jazyku predstavuje zdokumentované dejinné súvislosti života národnostných menšín na Slovensku (bulharskú, českú a moravskú, chorvátsku, maďarskú, nemeckú, poľskú, ruskú, rusínsku, rómsku, srbskú, ukrajinskú a židovskú), formou a jazykom primeraným veku prijímateľov, nájdete [TU](#)

- [Odborné terminologické slovníky/glosáre školskej terminológie](#) so snahou zjednodušiť, uľahčiť a zefektívniť prácu odbornej verejnosti v školstve pri používaní odbornej terminológie v jazyku národnostnej menšiny

Digitálny edukačný obsah

- [Viki \(iedu.sk\)](#): V rámci projektu **EDU TV** – sú pre národnostné školy dostupné videá pre 6. ročník ZŠ na vyučovacie predmety: [rusínsky jazyk a literatúra](#), [maďarský jazyk a literatúra](#), [matematika pre ZŠ s VJM](#) a [rómsky jazyk a literatúra](#)
- Digitálny edukačný obsah pre [materské školy s VJM](#)
- Digitálny edukačný materiál k [finančnej gramotnosti](#) pre školy s VJM
- Videá Jókaiho divadla v Komárne na účely výučby maďarského jazyka na školách s vyučovacím jazykom maďarským dištančnou formou. [Viki \(iedu.sk\)](#) – EDU TV – Vzdelávacia sekcia – Národnostné školstvo - Vyučovací jazyk Maďarský – Jókaiho divadlo Komárno
- [Videá 14 dištančných hodín rusínskeho jazyka](#) vypracovaných školami v rámci projektu OZ Kolysočka – Kolíska podporeného ministerstvom školstva

7 Predprimárne vzdelávanie

Priority/odporúčania

a. Odporúča sa priebežne sledovať:

- [aktuality](#) a [stanoviská a informatívne materiály](#) vypracované podľa aktuálneho právneho stavu,
- odporúčané **metodické materiály** na podporu výchovno-vzdelávacej činnosti zverejňované na webovom sídle [priamo-riadenej organizácie ministerstva školstva](#).

b. Pri výchove a vzdelávaní detí, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, vrátane detí v individuálnom vzdelávaní, sa odporúča **adaptovať ciele a obsah vzdelávania** na základe potrieb detí, v súlade s princípom vyrovnávania šancí pri vstupe na primárny stupeň vzdelávania, s rešpektovaním variability detí.

c. Pri výchove a vzdelávaní detí s odlišným materinským jazykom sa odporúča **podporovať materinský jazyk dieťaťa a venovať zvýšenú pozornosť osvojovaniu vyučovacieho jazyka**. Odporúča sa individuálny prístup k deťom s odlišným materinským jazykom a využívanie efektívnych komunikačných stratégií vo výchovno-vzdelávacej činnosti.

d. V národnostných materských školách pri osvojovaní slovenského jazyka **postupovať v súlade s [Metodickým listom na osvojovanie štátneho – slovenského jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín](#)**.

e. **Podporovať počiatočnú čitateľskú gramotnosť detí** materských škôl ako prípravu detí na čítanie v prvom ročníku základnej školy uplatňovaním špecifických metód, podnetným literárnym prostredím, napomáhaním aktívnemu počúvaniu detí a ich komunikovaniu s porozumením.

f. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti:

- viesť deti k rozvíjaniu prosociálneho správania bez negatívnych postojov a predsudkov,
- uplatňovať integráciu vzdelávacích oblastí;
- využívať hru ako základný výchovno-vzdelávací prostriedok aktivizácie detí k učeniu sa, získavaniu a využívaniu informácií, sebarealizácii, sebakontrolu, sebazdokonaľovaniu, sebaregulácii, sebareflexii,

- aktívne podporovať rozvoj sociálnej a finančnej gramotnosti detí,
 - vytvoriť priaznivé prostredie pre rozvoj inkluzívneho vzdelávania bez akýchkoľvek foriem diskriminácie a segregácie,
 - podporovať rozvíjanie hodnotiaceho a kritického myslenia uplatňovaním dostupných metód, napomáhaním vyjadrenia vlastného názoru, získavaním, porovnávaním a zhodnotením informácií.
- g. Podporovať rôznymi aktivitami, činnosťami pre deti, zákonných zástupcov a širokú verejnosť Deň materských škôl na Slovensku, ktorým je 4. november, deň založenia prvej detskej opatrovne na území Rakúsko-Uhorska.
- h. Podporovať materské školy pri implementácii [programu Aflatoun](#) a využívať možnosti vzdelávania PZ MŠ v oblasti rozvoja sociálnej a finančnej gramotnosti a jej prepájania s udržateľným rozvojom.
- i. Nadväzovať a rozvíjať partnerské vzťahy MŠ s inštitúciami predprimárneho vzdelávania v zahraničí aj v rámci aktivít profesijných organizácií, **zapájať sa do medzinárodných projektov a partnerstiev** v oblasti predprimárneho vzdelávania aj prostredníctvom medzinárodného programu partnerstvo škôl [eTwinning](#). Ďalšie [informácie o programe](#) a [na webových sídlach programu](#).

Metodické a podporné materiály

- [Usmernenie k prijímaniu detí na predprimárne vzdelávanie](#) do materskej školy na školský rok 2022/2023
- [Manuál – Predprimárne vzdelávanie detí](#)
- [Najčastejšie otázky súvisiace s povinným predprimárnym vzdelávaním](#)
- Povinné predprimárne vzdelávanie: [Sprievodca cieľmi a obsahom](#)
- [Osobitosti tvorby školského vzdelávacieho programu v materskej škole](#)
- [Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole](#), ID 428
- [Dieťa hovoriace iným jazykom](#): Možnosti kompenzačnej podpory v predškolskom vzdelávaní
- [Dieťa s rizikovým vývinom](#): Možnosti kompenzačnej podpory v predškolskom vzdelávaní
- [Skríning rozvoja detí v predprimárnom vzdelávaní](#)
- Príručky [o outdoorovej edukácii](#) pre učiteľov v materských školách: Zober ma von a [Hurá von, škôlkari](#)
- [Hra a hračka ako podporný činiteľ v predprimárnej edukácii](#)
- [Možnosti využitia hry s legom na rozvoj kompetencii dieťaťa](#) (MPC)
- [Digitálny edukačný obsah](#) pre materské školy

Odborné webináre

- [Spôsob posúdenia plnenia obsahu individuálneho vzdelávania v rámci povinného predprimárneho vzdelávania](#)
- [Ako naučiť deti v MŠ využívať zdravé formy zvládania záťažových situácií](#)
- [Školská pripravenosť – je niečo nové?](#)
- [Implementácia metódy rozvíjania jazykových schopností podľa El'konina](#)
- [Test školskej pripravenosti na skupinovú administráciu – jeho využitie a interpretácia výsledkov](#)
- [Integrovaná skupina detí predškolského veku – zvládneme to, zvládnete to](#)
- [Ako postupovať pri začleňovaní detí a žiakov utekajúcich s rodinami pred vojnou](#)

8 Vybrané oblasti výchovy a vzdelávania

8.1 Štátne vzdelávacie programy

[Dodatok č. 11](#) k štátnym vzdelávacím programom pre **primárne vzdelávanie** – 1. stupeň ZŠ a **nižšie stredné vzdelávanie** – 2. stupeň ZŠ, podľa ktorého:

- a. došlo k zosúladieniu znenia štátnych vzdelávacích programov a poznámok v rámcových učebných plánoch so zákonom č. [245/2008 Z. z.](#) v znení neskorších zákonov a [Vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole](#);
- b. sa nahrádzajú vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu:
 - *slovenský jazyk a literatúra* pre 1. stupeň ZŠ; vo vzdelávacom štandarde pre 2. ročník bolo vyňaté učivo o neúplnej vete;
 - *náboženská výchova/náboženstvo – Katolícka cirkev* pre 1. až 3. ročník ZŠ v Dodatku č. 7;
- c. sa pridáva vzdelávací štandard vyučovacieho predmetu *náboženská výchova/náboženstvo – Katolícka cirkev* do Dodatku č. 8.

Na zvýšenie prehľadnosti zmien v ŠVP viacerými dodatkami vydáva ministerstvo školstva jeho [konsolidované znenie](#).

Súvisiace dokumenty

- Štátny vzdelávací program [pre 1. stupeň ZŠ](#) s platnosťou od 1. 9. 2015 (inovovaný ŠVP)
- Štátny vzdelávací program [pre 2. stupeň ZŠ](#) s platnosťou od 1. 9. 2015 (inovovaný ŠVP)
- [Rámcové učebné plány](#) pre ZŠ s vyučovacím slovenským, pre ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a pre ZŠ s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, platné od 1. 9. 2015
- [Dodatky](#) k štátnym vzdelávacím programom

8.2 Jazykové vzdelávanie

Priority/Odporúčania

- a. Podporovať pedagogické prístupy, ktoré rozvíjajú jazykové a kultúrne povedomie žiakov a interkultúrny dialóg.
- b. Podporovať pedagogické prístupy, ktoré posilňujú postavenie žiakov rozvíjaním ich autonómie a schopnosti kritického myslenia a vytvárajú demokratickú školskú kultúru.
- c. Aplikovať činnostne zameraný prístup k vyučovaniu a učeniu sa cudzích jazykov.
- d. Klásť dôraz na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a využívanie inovatívnych metód a foriem výučby s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiakov.

Informácie a podporné materiály

- [Európske jazykové portfólio](#) ako nástroj na sebahodnotenie slúži aj na podporu rozvíjania viacjazyčnosti a interkultúrnych kompetencií žiakov; [v anglickom jazyku](#)
- [Európsky referenčný rámec pre jazyky](#): učenie sa, vyučovanie, hodnotenie – doplňujúce vydanie, ŠPÚ, 2022
- Výstupy projektov [Európskeho centra pre moderné jazyky Rady Európy](#) (ďalej aj „ECML“) a plán medzinárodných workshopov zameraných na podporu jazykového vzdelávania v anglickom alebo francúzskom jazyku:
- [Zdroje v oblasti jazykového vzdelávania](#) pre učiteľov, žiakov a rodičov

- [Príručka jazykových výziev](#) – publikácia v slovenskom a v iných jazykoch na stiahnutie
- Príručka jazykových výziev – [aplikácia](#) v slovenskom a v iných jazykoch na stiahnutie
- [Jazyková cesta naprieč Európou](#) – publikácia v slovenskom a v iných jazykoch na stiahnutie

Projekty/súťaže

- a. Európsky deň jazykov (EDJ) – iniciatíva Rady Európy; informácie a námety pre učiteľov na webovom sídle ECML
 - [registrácia a hlasovanie](#) o najinovatívnejšie podujatie:
 - [súťaž pre žiakov](#) o dizajn na tričko k Európskemu dňu jazykov 2023
- b. Súťaž [Európska značka pre jazyky](#) je iniciatívou Európskej komisie na podporu jazykového vzdelávania.

8.3 Finančná gramotnosť a podnikateľské zručnosti

Priority/odporúčania

Prioritou je podporovať rozvoj finančnej gramotnosti v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu zapracovať [Národný štandard finančnej gramotnosti 1.2](#) (ďalej len „NŠFG“) do školského vzdelávacieho programu. NŠFG okrem finančných tém integruje aj spotrebiteľskú výchovu, protikorupčnú výchovu, výchovu k podnikaniu, ako aj výchovu proti podvodom pri využívaní verejných zdrojov.

Metodické a podporné materiály

- a. [Metodika](#) pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školského vzdelávacieho programu základnej školy a strednej školy
- b. [Odkazy](#) na dôležité dokumenty, pomocné materiály na podporu výučby finančnej gramotnosti
- c. [Finančná gramotnosť 1](#) – Metodická príručka pre implementáciu finančnej gramotnosti do vzdelávania na prvom stupni základných škôl
- d. Materiály a [informácie na vyučovanie cvičnej firmy](#) a zoznam registrovaných subjektov

8.4 Globálne vzdelávanie

Začlenenie globálneho vzdelávania na Slovensku vychádza zo Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce na roky 2019 – 2023, ako aj z Agendy 2030. Cieľom je zvyšovať povedomie žiakov o globálnych témach. Vedie k rozvoju kritického myslenia a k hlbšiemu porozumeniu oblastí a tém, ktoré sa týkajú celého sveta, prebúdzajú potrebu prispieť k väčšej spravodlivosti, rovnosti a ľudským právam pre všetkých. V globálnom vzdelávaní ide o pedagogický prístup, ktorý podporuje viaceré perspektívy a dekonštrukciu stereotypov a stavia na prístupe zameranom na študenta s cieľom podporiť kritické povedomie o globálnych výzvach a angažovanosť pre udržateľný životný štýl.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj](#)
- [Konceptia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí](#) predstavuje víziu, ako Slovensko môže prispieť svojou zahraničnou angažovanosťou k naplneniu cieľov udržateľného rozvoja v globálnom meradle.
- [Správa o dosiahnutých výsledkoch v národných prioritách implementácie Agendy 2030](#)

Priority/odporúčania pre školy

- a. Vytvárať v triede/škole bezpečné prostredie, ktoré podporuje účasť a spoluprácu.
- b. Reflektovať na aktuálnu spoločensko-kultúrnu situáciu na Slovensku a vo svete z pohľadu hodnotového vzdelávania a uplatňovania/porušovania etických a morálnych prvkov.
- c. Využívať aktivizujúce a zážitkové vyučovacie metódy zamerané na prepájanie teórie s praktickými problémami (napr. bádateľsky orientované vzdelávanie, aktivity zapájajúce kritické myslenie).
- d. Vytvárať príležitosti neformálneho vzdelávania s prepojením na formálne vzdelávanie.
- e. Podporovať vzdelávanie PZ a OZ v oblasti globálneho vzdelávania.

Metodické a podporné materiály

- [Metodické príručky a iné vzdelávacie materiály](#) pre globálne vzdelávanie, zamerané predmetovo alebo tematicky
- [Metodické materiály](#)
- [Vzdelávacie materiály](#), portál Globálne vzdelávanie
- [Publikácie a metodické príručky](#), Sokratov inštitút
- Online nástroj na učenie o rozmanitosti a diskriminácii založený na skutočných príbehoch a skúsenostiach mladých ľudí [Stories that Move](#)

Environmentálna výchova

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- a. *Čo vás v tej škole učia – Analýza stavu formálneho environmentálneho vzdelávania na Slovensku.* Inštitút environmentálnej politiky na MŽP SR a Inštitút vzdelávacej politiky na MŠVVaŠ SR, 2021 – [štúdia](#); dôležité zistenia:
 - žiaci vykazujú relatívne slabšie výsledky v globálnych otázkach, kde sa vyžaduje kritické myslenie a uvedomenie si vzájomných súvislostí
 - žiaci sú si plne vedomí dôležitosti environmentálnych problémov. Menej rozhodní sú v postojoch k významu vlastného každodenného konania
- b. *Čo si myslia mladí? Analýza dotazníkového prieskumu medzi stredoškólakmi.* IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2021 – [prieskum](#); väčšina respondentov považuje klimatické zmeny za vážny problém do budúcnosti
- c. [Stratégia](#) environmentálnej politiky SR do roku 2030, kapitola 13
- d. [Stratégia](#) Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028, Opatrenia 9.1.2 – 9.1.4

Priority/odporúčania

- a. Využívať aktivizujúce a zážitkové vyučovacie metódy zamerané na prepájanie teórie s praktickými problémami: vzdelávanie k pro-environmentálnym hodnotám, osobnú skúsenosť, aktívnu participáciu a environmentálny aktivizmus žiakov zameraný na hľadanie dialógu.
- b. Využiť detské vzory (tzv. eco influencerov) s cieľom zvyšovať povedomie o udržateľnom životnom štýle a o možnostiach ochrany životného prostredia.
- c. Zapájať sa do projektov, programov a súťaží s environmentálnym zameraním.
- d. Implementovať témy globálneho vzdelávania, vrátane tém týkajúcich sa klimatickej zmeny.

Metodické a podporné materiály

- Metodické [usmernenie](#) k zavádzaniu prierezovej témy environmentálna výchova do ŠkVP
- Metodické [modely](#) plnenia niektorých cieľov environmentálnej výchovy
- [Publikácia](#) *Spríevodca neformálnou environmentálnou výchovou a vzdelávaním pre udržateľný rozvoj – Inšpirácie pre učiteľov a pracovníkov s mládežou*, MŽP SR
- [Učebnica](#) *Environmentálna výchova v súvislostiach*, TU vo Zvolene a CEEV Živica
- [Environmentálny časopis pre deti](#) v materských školách a mladší školský vek Stromáčik, o. z. Strom života
- [Metodické inšpirácie](#), UMB Banská Bystrica

Projekty a aktivity

- [Medzinárodný celoročný vzdelávací projekt](#) nadácie Green Foundation s názvom Roots & Shoots Slovakia
- Medzinárodný [projekt GLOBE](#) zameraný na bádateľsky orientované vzdelávanie
- [Zoznam akreditovaných vzdelávacích programov k 28.01.2021](#) (aj v danej oblasti)

Hodnotová výchova, ľudské práva

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov ([antidiskriminačný zákon](#))
- [Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv](#)
- [Národná stratégia na ochranu detí pred násilím](#)
- [Dohovor o právach dieťaťa](#)

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Ľudské práva v škole (Názory učiteľov základných a stredných škôl). CVTI, 2019, [prieskum](#)
- Ľudské práva v škole – vnímanie a dodržiavanie ľudských práv a práv dieťaťa v školskom prostredí. CVTI, 2019, [výskum](#)
- [Výskumy, prieskumy a analýzy](#), CVTI

Priority/odporúčania

- a. Podporovať rozvoj kompetencií pre demokratickú kultúru prostredníctvom komplexných interaktívnych aktivít zohľadnením všetkých aspektov štyroch dimenzií – hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické porozumenie.
- b. Posilňovať spoluúčasť žiakov na riadení života školy efektívnejšou spoluprácou so žiackymi školskými radami a žiackymi parlamentmi a prispievať tak k rozvíjaniu výchovy k demokratickému občianstvu a občianskej spoločnosti.
- c. Klásť dôraz na implementáciu hodnotovej výchovy do všetkých zložiek výchovno-vzdelávacieho procesu.
- d. Podporovať povedomie o schopnostiach a prínose osôb so zdravotným postihnutím.
- e. Reflektovať na aktuálnu spoločensko-kultúrnu situáciu u nás a vo svete z pohľadu hodnotového vzdelávania a uplatňovania/porušovania etických a morálnych prvkov.

Metodické a podporné materiály

- [Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru](#)
- [Vzdelávacie zdroje a nástroje](#) vrátane portfólia zamerané na rozvoj kompetencií pre demokratickú kultúru (v anglickom jazyku)
- [Vzdelávacie aktivity](#) zamerané na podporu rozvoja kompetencií pre demokratickú kultúru (v anglickom jazyku) :
- Školy, ktoré menia svet – [metodická príručka](#) pre základné a stredné školy (občianska náuka, etická výchova, mediálna výchova), [2. časť](#)
- [Metodické materiály](#) na etickú a občiansku výchovu
- [Hodnotova-vychova-skolach](#) – v kontexte Dohovoru o právach dieťaťa
- Metodické materiál pre ZŠ a SŠ [Korupcia – námety na vyučovanie](#)
- Ako viesť žiakov k férovosti ([metodické listy](#) pre 10 triednických hodín s aktivitami pre žiakov, vedúcimi k podpore nadpredmetovej hodnotovej výchovy v školách

Projekty/súťaže

- projekt [Detský čin roka](#) – príbehy detí obsahuje nezištnú pomoc (prosociálne správanie)
- [Sieť demokratických škôl](#) – projekt Rady Európy

Podpora dobrovoľníctva a solidarity

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Konceptia výchovy a vzdelávania detí a mládeže k dobrovoľníctvu](#)
- Realizácia výchovy a vzdelávania k dobrovoľníctvu v ZŠ a SŠ. CVTI, 2021, [výskumná úloha](#)
- **Program Európsky zbor solidarity** je program Európskej únie, ktorý poskytuje mladým ľuďom príležitosť vykonávať dobrovoľnícke aktivity na projektoch v prospech komúní. Je založený na solidarite, ktorá formuje silné morálne zázemie na zvládanie súčasných a budúcich kríz. Program poskytuje komplexný [prehľad všetkých financovaných aktivít](#).

Priority/odporúčania

Odporúča sa zapojiť do programu Európsky zbor solidarity (2021 – 2027) v rámci dobrovoľníckych a iných aktivít a využívať tak možnosti na predkladanie projektov

Podporné materiály a aktivity

- Európsky zbor solidarity, [príručky, prehľady](#); cieľom publikácií je priblížiť jeho potenciálne využitie a analýzu dopadov na jednotlivé stupne vzdelávania;
- [Zoznam akreditovaných vzdelávacích programov](#) – zoznam subjektov poskytujúcich vzdelávacie programy (aj v oblasti dobrovoľníctva)
- informácie o inštitúciách a mimovládnych neziskových organizáciách pôsobiacich v oblasti ochrany ľudských práv a o možnosti vykonávať dobrovoľnícku činnosť v lokalite školy, komunite, regióne sú dostupné cez odkaz: www.icm.sk

8.5 Mediálna výchova a kritické myslenie

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- a. [Stratégia](#) Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028, opatrenie 8.1.3
- b. Prežívanie mladých ľudí a ich viera v konšpirácie, IUVENTA, 2022; [prieskum](#)
- c. Prieskum o mladých a médiách, Rada mládeže Slovenska, 2019, [prieskum](#)
- d. Just think about it. Findings of the Media Literacy Index 2019. Nadácia otvorenej spoločnosti, Sofia. 2019; [Index](#)

Odporúčania

- Rozvíjať schopnosť žiakov hodnotiť dôveryhodnosť a kvalitu informácií
- Rozvíjať kritické myslenie, ktoré umožní mladému človeku nepodliehať rôznym nepodloženým presvedčeniam, ktoré nie sú v súlade s vedeckým poznaním.

Metodické materiály a aktivity

- [Metodické odporúčania](#) k napĺňaniu cieľov prierezovej témy mediálna výchova, ŠPÚ
- 10 kompetencií mediálnej gramotnosti. ŠPÚ, [článok](#)
- Portál Centra mediálnej gramotnosti pri Fakulte masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, [databázy](#) materiálov o mediálnej výchove, príkladov dobrej praxe
- Webový [portál](#) Čtenářská gramotnost a projektové vyučování (v českém jazyku)
- [Zoznam akreditovaných vzdelávacích programov k 28.01.2021](#) (aj v danej oblasti)

8.6 Zdravie a pohyb

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Národný akčný plán v prevencii obezity](#) na roky 2015 – 2025
- Medzinárodná [štúdia](#) o zdraví a so zdravím súvisiacim správaním školákov v sociálnom kontexte, HBSC Slovensko, 2018

Priority/odporúčania

- a. Zvyšovať atraktivitu telesnej a športovej výchovy prostredníctvom moderných metód výučby.
- b. Uplatňovať [princípy aktívnej školy](#).
- c. Podporovať vzdelávania učiteľov v témach na podporu aktívneho životného štýlu a trvalo udržateľného správania.
- d. Aktívne sa zapájať do projektov:
 - MODULY – projekt ministerstva školstva na zatraktívnenie telesnej výchovy,
 - Tréneri v škole – program splnomocnenca vlády pre mládež a šport,
 - Európsky týždeň športu.
- e. V súvislosti s Akčným plánom prevencia obezity podporovať aj:
 - vzdelávanie žiakov v oblasti zdravej výživy a životného štýlu,
 - správny pitný režim a znížiť príjem sladených nápojov (obmedzením automatov so sladenými nápojmi),
 - zvyšovanie konzumácie mliečnych výrobkov a čerstvého ovocia a zeleniny.

Metodický materiál

Vzdelávací štandard, metodické listy, prezentácie pre učiteľa a pracovné listy pre žiaka k [voliteľnému predmetu Viem, čo zjem](#) pre žiakov 4., 5. a 6. ročníka ZŠ:

Projekty/aktivity

- [Európsky týždeň športu](#) je iniciatívou Európskej komisie na podporu športu a fyzickej aktivity v celej Európe, ktorý sa spravidla uskutočňuje každý rok v septembri.
- [Moduly](#) je projekt zameraný na inovatívne formy vzdelávania telesnej výchovy na prvom stupni ZŠ. Projekt moduly bude pokračovať aj v školskom roku 2022/2023 a bude nadväzovať na pilotný projekt zo školského roku 2021/2022.
- Projekt [Olympijský odznak všestrannosti](#) (OLOV) je zameraný na všestranný rozvoj pohybových schopností žiakov na školách, aktiváciu k pravidelnému športovaniu a podporu súťaživosti.
- Program [Tréneri v škole](#) je zameraný na skvalitnenie a zatraktívnenie hodín telesnej a športovej výchovy zážitkovým spôsobom, budovanie pozitívneho vzťahu žiakov prvého stupňa ZŠ k športu, rozvíjanie ich všestrannej pohybovej gramotnosti a prehĺbenie ich záujmu o šport.
- [Program vzdelávania o olympijských hodnotách](#) (Olympic Value Education Programme – OVEP) je nástroj hodnotovej výchovy, ktorý prostredníctvom športu a kľúčových hodnôt olympizmu pomáha mladej generácii pri pestovaní pozitívnych charakterových vlastností.
- Športové, kultúrne a vzdelávacie súťaže pre žiakov materských, základných a stredných škôl, počas [týždňa olympijských aktivít](#), na základe motta „Uč sa, hýb sa, objavuj!“
- [Skutočne zdravá škola](#) – neformálne edukačné aktivity, zvyšovanie kvality stravy a úrovne stravovania v školských jedálňach.
- [Ponuka vzdelávania](#) Národného športového centra.

9 Neformálne vzdelávanie

9.1 Vzdelávanie v základných umeleckých školách

Súvisiace právne predpisy

a. Dňa 1. 1. 2022 nadobudla účinnosť vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 525/2021 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 324/2008 Z. z. o základnej umeleckej škole v znení vyhlášky č. 245/2011 Z. z. Medzi najpodstatnejšie zmeny, ktoré ustanovuje uvedená vyhláška patrí:

- vypustenie povinnosti zriaďovať predmetové komisie ako poradné orgány riaditeľa školy,
- vypracúvať plán činnosti predmetových komisií,
- zosúladiť príslušných ustanovení vyhlášky týkajúcich sa hodnotenia a súhrnného hodnotenia žiakov v kontexte § 55 zákona č. 245/2008 Z. z.

b. Dňa 15. 3. 2022 nadobudla účinnosť vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 68/2022 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 21/2022 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii. Podľa § 6 ods. 2 písm. b) a c) tejto vyhlášky je **lehota uloženia triedneho výkazu a katalógového listu** ako registratúrneho záznamu bez trvalej dokumentárnej hodnoty u základných umeleckých škôl 10 rokov po ukončení štúdia.

9.2 Centrá voľného času

Súvisiace právne predpisy

- § 116 zákona č. 245/2008 Z. Z.
- zákon č. 138/2019 Z. z.
- § 6, § 9 a §24 zákona č. 596/2003 Z. z.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

Čo si myslia mladí? [Analýza dotazníkového prieskumu medzi stredoškólákmi](#). IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2021. Niektoré zistenia z prieskumu:

- Žiaci stredných škôl, ktorí navštevujú centrá voľného času (ďalej len „CVČ“) častejšie, plánujú pokračovať v štúdiu na vysokej škole (63%), zároveň sú títo stredoškóláci aj občiansky aktívnejší – častejšie sa zapájajú do obhajoby záujmov mladých, zapájajú sa do charitatívnych zbierok, pracujú ako dobrovoľníci a pod.
- Aktivity vo voľnom čase prispievajú k pocitu istoty mladých ľudí v súvislosti s ich budúcim uplatnením sa na trhu práce, čo súvisí s rozvojom schopností a zručností, získavaním rôznorodých skúseností mimo školy.

Priority/odporúčania

- a. sledovať aktuálne trendy v živote mladých ľudí a nové prístupy v práci s mládežou a zavádzať ich do činnosti;
- b. aktivity CVČ zamerať na rozvoj kľúčových kompetencií potrebných na úspešné uplatnenie v živote;
- c. spolupracovať s mládežníckym parlamentom a s mládežníckymi organizáciami, občianskymi združeniami s cieľom podchytiť čo najväčší počet mladých ľudí na aktívnu participáciu detí a mládeže na lokálnej úrovni;
- d. vytvárať príležitosti pre PZ a OZ, aby získavali zručnosti v oblasti výberu vhodných hier vzhľadom na cieľovú skupinu a na kompetenciu vedenia reflexie.

Podporné materiály a aktivity

- [Publikácie](#) v oblasti neformálneho vzdelávania
- Vzdelávacie aktivity – [kalendár](#)
- [Nadácia pre deti Slovenska](#)

9.3 Práca s mládežou

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- Zákon č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- [Stratégia Slovenskej republiky pre mládež](#) na roky 2021 – 2028; opatrenia 5.1.5, 6.1.2, 8.1.1, 8.1.3, 9.1.4, 9.1.6

Informácie o zdrojoch poznania a dát

a. Čo si myslia mladí? Analýza dotazníkového prieskumu medzi stredoškólákmi. IUVENTA, 2021; niektoré zistenia z [prieskumu](#) súvisiace s voľným časom mládeže:

- mládež sa zúčastňuje predovšetkým na aktivitách športových klubov a na rôznych krúžkoch v škole a mimo školy, jazykové školy navštevuje tretina mladých ľudí,

- pre mládež je pri výbere aktivity vo voľnom čase najdôležitejšie, aby sa mohla venovať svojim koníčkam a stretávať sa s kamarátmi, prípadne si zlepšovať praktické zručnosti do života,
- formálne a neformálne vzdelávanie je dobre prepojené – poukazuje na to fakt, že takmer polovica mladých ľudí získava informácie o voľnočasových aktivitách v škole.

b. Novovynárajúce sa trendy v živote mladých ľudí na Slovensku 2019 – 2021. Odporúčania pre oblasť práce s mládežou. Youthwatch, 2021; Zistenia a odporúčania z [prieskumu](#) v rámci voľného času:

- mládež sa čoraz častejšie zapája do hľadania riešení lokálnych problémov a podporuje lokálne iniciatívy (príležitosť na využitie v rámci voľnočasových vzdelávacích aktivít),
- mládež vyhľadáva alternatívy pasívnemu tráveniu voľného času – čoraz viac sa vracajú do prírody (príležitosť pre realizáciu aktivít v rámci zážitkovej pedagogiky),
- mládež potrebuje aktivity zamerané na posilňovanie odolnosti a udržiavanie duševnej pohody (príležitosť na prepájanie formálneho a neformálneho vzdelávania).

Priority/odporúčania

a. Rozprávať sa so žiakmi o ich voľnom čase a o ich záujmov, dávať im návrhy a usmerniť ich, ako sa môžu zapojiť do jednotlivých aktivít, príp. kde môžu nájsť informácie, ktoré ich zaujmajú.

b. Spolupracovať s detskými a mládežníckymi organizáciami s cieľom zabezpečiť pre žiakov bezpečný priestor pre trávenie voľného času .

c. Pri organizovaní predmetových olympiád a postupových súťaží spolupracovať s odborními školstva okresných úradov v sídle kraja a s priamoriadenou organizáciou ministerstva školstva na to zriadenou.

Organizácie v oblasti práce s mládežou

- Asociácia krajských rád mládeže – [členské organizácie](#)
- Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar – [projekty](#)
- [Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže](#)
- [YMCA](#)
- [Detská organizácia FÉNIX](#), o.z.
- [Domka – Združenie saleziánskej mládeže](#)
- [Laura – Združenie mladých](#)
- [eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí](#)
- [Slovenská debatná asociácia](#)
- [I AMbitious Academy](#) – ročný, program neformálneho vzdelávania pre ambiciózných stredoškolákov
- [Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu](#)

Podporné materiály a aktivity

- [Tipy, ako tráviť voľný čas a nezruinovať pri tom svoj rozpočet](#) – článok
- Otvorená hra: [Hry a aktivity](#)
- [Škola není jen o vzdělávání](#). Národní pedagogický institut ČR (v českom jazyku)
- [Společně to zvládneme](#) – kapitola 4 – Voľný čas, Národní pedagogický institut ČR (v českom jazyku)
- Akreditované vzdelávacie programy: [zoznam](#) v časti Akreditácia v kocke

9.4 Popularizácia vedy a techniky

Informácie o zdrojoch poznania a dát

[Stratégia popularizácie vedy a techniky v spoločnosti](#)

Priority/odporúčania

- a. podporovať záujem mladých ľudí o štúdium prírodovedných a technických odborov prostredníctvom:
- b. podujatí, multimediálnych výstupov, výstav, publikácií, vedecko-popularizačného portálu popularizujúcich vedy a techniku, ktoré zastrešuje Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky (NCP VaT),
- c. návštevy Zážitkového centra vedy Aurelium (ZCV Aurelium) so stálou expozíciou interaktívnych exponátov so zameraním na fyziku, matematiku, chémiu, elektrotechniku, magnetizmus, termodynamiku, strojárstvo, robotiku, optiku a pod.

Podporné materiály

- [Veda na dosah](#) – CVTI, www.facebook.com/vedanadosah/
- časopis [Quark](#)

Videá a podcasty

- [Videá](#) z cyklu: Veda v centre, Vedecká cukráreň, Slovenskí vedci, Týždeň vedy a techniky a dokumentárne filmy
- [podcasty](#) z oblasti vedy a techniky a ich histórie

Súťaže a vzdelávacie programy

- [P-mat](#) – súťaže z matematiky a fyziky pre deti na II. stupni ZŠ
- [Asociácia, pre mládež, vedy a techniku](#)
- [Zážitkové centrum vedy Aurelium](#)

10 Vzdelávacie zdroje

10.1 Edukačné publikácie s platnou doložkou

- a. [Register edukačných publikácií](#) je dokument, v ktorom sú evidované všetky edukačné publikácie s platnou doložkou.
- b. Informácie [o poskytovaní príspevku na edukačné publikácie](#) zo štátneho rozpočtu v školskom roku 2022/2023
- c. Informácie [o poskytovaní príspevku mechanizmu na edukačné publikácie z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky pre cudzie jazyky](#) v školskom roku 2022/2023
- d. Kvalitu učebníc a ich súlad so ŠVP posudzujú recenzenti z registra recenzentov. V záujme odborného posudzovania didaktických prostriedkov sa môžu PZ a OZ **prihlasovať do registra recenzentov** pre [všeobecno-vzdelávacie predmety](#) a pre [odborné vzdelávanie](#) a prípravu podľa požadovaných kritérií a dokladov.

10.2 Digitálne vzdelávacie zdroje

- a. [Digitálny vzdelávací obsah](#) pre MŠ, ZŠ, SOŠ a gymnáziá
- b. [Učebné zdroje na vyučovanie filozofie na gymnáziách](#) ako čiastočnú náhradu za učebnicu filozofie.
- c. [Databáza vzdelávacích videí](#) vybraných predmetov pre 6. až 9. ročník základných škôl projektu EDU TV spracovaných v gescii ministerstva školstva, ktoré sú spracované v súlade s cieľmi a vzdelávacími štandardmi ŠVP ako pomôcka pre žiakov, ktorí nemôžu byť prítomní na vyučovaní.

11 Odborné vzdelávanie a príprava

11.1 Vzdelávacie programy

Dodatky k štátnym vzdelávacím programom

Od 1. septembra 2022 sú v platnosti [dodatky k štátnym vzdelávacím programom pre stredné odborné školy, stredné športové školy, školy umeleckého priemyslu a konzervatóriá](#), ktoré určujú nové kľúčové kompetencie v súlade s Odporúčaním rady Európskej únie z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie.

Školské vzdelávacie programy

Školský vzdelávací program okrem učebných osnov zverejní riaditeľ školy na webovom sídle školy najneskôr do 60 dní od jeho schválenia. Učebné osnovy sa nezverejňujú, ak riaditeľ školy nerozhodne inak.

Súťaže v oblasti odborného vzdelávania a prípravy

- [Zoznam súťaží](#) v teoretických a praktických vedomostiach a zručnostiach, ktorých cieľom je rozvíjať tvorivosť, experimentovanie, bádanie, kritické myslenie a profesionálne smerovanie žiakov, taktiež zvyšovať kvalifikačné a kompetenčné zručnosti žiakov, podporuje Štátny inštitútom odborného vzdelávania.
- [Informácie o európskom týždni odborných zručností](#)

11.2 Systém duálneho vzdelávania

Systém duálneho vzdelávania upravuje zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 61/2015 Z. z.“).

Formu prijímacej skúšky, jej obsah a rozsah, jednotné kritériá na úspešné vykonanie skúšky a ostatné podmienky prijatia na štúdium pre oba termíny prijímacieho konania podľa § 65 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. určí riaditeľ strednej odbornej školy spolu so zamestnávateľom, u ktorého sa žiak bude pripravovať, po prerokovaní v pedagogickej rade školy.

Riaditeľ strednej odbornej školy, v ktorej sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje v systéme duálneho vzdelávania, v rámci počtu žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka, určí podľa § 65 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. samostatne aj počet žiakov, ktorých možno prijať do študijného odboru alebo do učebného odboru, v ktorom sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje v systéme duálneho vzdelávania.

Riaditeľ strednej odbornej školy podľa § 67 ods. 4 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. prijíma samostatne uchádzača, ktorému zamestnávateľ vydal potvrdenie o zabezpečení praktického vyučovania podľa § 17 ods. 2 zákona č. 61/2015 Z. z.

Stredná odborná škola je povinná pravidelne informovať zamestnávateľa o všetkých dôležitých skutočnostiach súvisiacich s výchovno-vzdelávacím procesom žiaka s učebnou zmluvou. Túto **informačnú povinnosť** plní prostredníctvom PZ podľa § 21 ods. 4 zákona č. 61/2015 Z. z. (najmä majster odbornej výchovy určený na koordináciu praktického vyučovania u zamestnávateľov) alebo po dohode so zamestnávateľom umožní písomne poverenému zamestnancovi zamestnávateľa, na účel zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu, nahliadnuť do pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie žiaka, s ktorým má zamestnávateľ uzatvorenú učebnú zmluvu.

Stredná odborná škola môže vykonávať **skúšky na overenie odbornej spôsobilosti** podľa § 15 zákona č. 568/2009. Z. z. o celoživotnom vzdelávaní po získaní oprávnenia v rozsahu odborov, ktoré má škola vedené v sieti škôl. O skúšku na overenie odbornej spôsobilosti môže požiadať aj osoba, ktorá má vykonávať činnosť hlavného inštruktora podľa § 21 b ods. 2 zákona č. 61/2015 Z. z.

Stredná odborná škola v rámci spracovania údajov žiaka v školskom informačnom systéme je povinná podľa § 157 ods. 3 písm. a) bod 17 a 18 zákona č. 245/2008 Z. z. evidovať uzatvorenie učebnej zmluvy (§ 19 zákona č. 61/2015 Z. z.) a zmluvu o budúcej pracovnej zmluve (§ 53 zákona č. 311/2022 Z. z.) a mesačne exportovať do rezortného informačného systému. Údaje o žiakoch v systéme duálneho vzdelávania v rezortnom informačnom systéme k 15. septembru musia zodpovedať údajom, ktoré škola spracováva v štatistickom výkaze Škol 2-01 k rovnakému dátumu. Kontrolu tejto zhody vykoná zriaďovateľ školy.

V centrálnom registri ministerstva školstva sa vedú aj údaje zamestnávateľa (§ 157 ods. 3 písm. c) zákona č. 245/2008 Z. z.), u ktorého sa žiak pripravuje v systéme duálneho vzdelávania.

Zdroje informácií/metodické materiály

- [Metodické pokyny pre vstup žiaka, školy a zamestnávateľa do systému duálneho vzdelávania](#), Manuál implementácie duálneho vzdelávania pre zamestnávateľa, školu a žiaka, vzorové dokumenty a ďalšie informácie k duálnemu vzdelávaniu
- [Kontaktné údaje na koordinátorov krajských regionálnych centier ŠiOV](#), ktorí zabezpečujú sprevádzanie žiakov, zamestnávateľov a stredné odborné školy v systéme duálneho vzdelávania
- [Informácie o príprave hlavných inštruktórov](#)

12 Voľba kariéry a celoživotné vzdelávanie

12.1 Kariérová výchova a poradenstvo

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

Zoznam všeobecne záväzných právnych predpisov týkajúcich sa oblasti kariérového poradenstva v regionálnom školstve:

- § 131 – 132 zákona č. 245/2008 Z. z.
- Zákon č. 414/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č.201/2019 Z. z., ktorým sa ustanovuje rozsah priamej vyučovacej činnosti a priamej výchovnej činnosti pedagogických zamestnancov v znení neskorších predpisov ,

- Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 24/2022 Z. z. o zariadeniach poradenstva a prevencie
- Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 361/2019 Z. z. o vzdelávaní v profesijnom rozvoji

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Transformácia poradní](#)

Priority/odporúčania

- a. Vedenie školy vytvára podmienky pre skvalitňovanie služieb kariérového poradenstva a kariérovej výchovy podľa § 131 ods. 1 písm. a) a ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z.
- b. Obsadiť špecializovanú kariérovú pozíciu kariérového poradcu v škole podľa [popisu podpornej úrovne 1. stupňa](#).
- c. Podporovať zvyšovanie odborných kompetencií výchovného poradcu, kariérového poradcu, školského poradcu ako aj triedneho učiteľa prostredníctvom dostupných vzdelávaní a ich vzájomnú spoluprácu a koordináciu.
- d. Podporovať PZ v implementácii KVaKP v každej triede a do jednotlivých vyučovacích predmetov.
- e. Včasne identifikovať špecifiká kariérového vývinu žiakov z ohrozených skupín a následne adaptovať služby kariérového poradenstva v spolupráci s relevantnými OZ a PZ z nadväzujúcich podporných úrovní.
- f. Hodnotiť priebeh a výsledky kariérového poradenstva, získať spätnú väzbu od žiakov a ich zákonných zástupcov, iných PZ a OZ, vedenia školy a iných relevantných zdrojov a na ich základe adaptovať ponúkané služby.

Informačné a metodické zdroje

- [Inovačné vzdelávanie](#) pre PZ a OZ Koordinácia školských podporných tímov
- [Vzdelávanie kariérových poradcov](#) v rámci projektu Národného projektu VÚDPaP „Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie k inklúzii a úspešnosti na trhu práce“
- [Inovačné vzdelávanie Inovatívne prvky v kariérovej výchove a poradenstve v MŠ](#): Rozvoj zručností potrebných pre život
- [Inovatívne prvky v kariérovej výchove a poradenstve v školách](#)
- Informácie o [Podporných úrovniach 1. až 5. stupňa](#)
- [Inšpirácie a zdroje KVaKP](#)
- Informácie o možnostiach profesijného rozvoja v kariérovom poradenstve a medzinárodnej výmeny skúseností poskytuje [centrum Euroguidance](#)

12.2 Vzdelávanie dospelých na stredných odborných školách

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

Zákon č. 568/2009. Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Podľa uvedeného zákona môžu stredné odborné školy:

- získať akreditáciu na vzdelávacie programy zodpovedajúce študijným odborom alebo učebným odborom, ktoré sú uvedené pre príslušnú školu v sieti a poskytovať akreditované vzdelávacie programy pre dospelých;

- požiadať o udelenie oprávnenia na vykonávanie skúšky na overenie odbornej spôsobilosti v rámci vybraných kvalifikácií. [Informácie o skúškach na overenie odbornej spôsobilosti](#).

Priority/odporúčania

- a. Zapájať sa do procesu ďalšieho vzdelávania dospelých a rozvíjať tak vzájomnú spoluprácu so zamestnávateľmi v regióne.
- b. Chápať školu ako otvorenú vzdelávaciu inštitúciu pre všetkých na zabezpečenie kvalifikovaných pracovníkov na trhu práce.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Podmienky na získanie akreditácie vzdelávacích programov](#)
- [Informácie o skúškach na overenie odbornej spôsobilosti](#)
- [Akreditácie v oblasti celoživotného vzdelávania](#)
- [Karty kvalifikácií](#)
- [Informácie v oblasti vzdelávania dospelých EPALE](#). Národná podporná služba EPALE (ŠIOV) poskytne v prípade záujmu ďalšie informácie na epale@siov.sk alebo 0903 469 017 a pravidelne o nich informuje prostredníctvom [sociálnych médií](#).

EQAVET je Európsky referenčný rámec zabezpečenia kvality, ktorý poskytuje tvorcom politik, národným inštitúciám a poskytovateľom odborného vzdelávania a prípravy spoločné nástroje na riadenie kvality v oblasti; národné referenčné miesto poskytuje [informácie a školenia pre PZ v oblasti zabezpečovania kvality](#)

12.3 Možnosti štúdia na vysokých školách

(§ 55 – 57 zákona č. 131/2002 Z. z.)

- a. [Zoznam](#) jednotlivých vysokých škôl s hyperlinkovým prepojením na ich stránky
- b. Pri výbere vysokej školy odporúčame preveriť si akreditáciu vybraného študijného programu. [Zoznam akreditovaných študijných programov](#)
- c. **Termín podávania prihlášok a termíny prijímacieho konania** si určuje každá vysoká škola zvlášť a sú zverejnené aj [TU](#)
- d. [Elektronická prihláška](#) na vysokú školu
- e. Všetky ďalšie dôležité informácie je možné nájsť na <https://www.portalvs.sk/sk/> alebo <https://www.minedu.sk/vysoke-skolstvo/>

13 Granty a medzinárodné projekty na podporu výchovno-vzdelávacej činnosti v školách

13.1 Program Erasmus+.

Súvisiace právne predpisy

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Sprievodca programom Erasmus+ poskytuje komplexný [prehľad všetkých aktivít financovaných z programu Erasmus+](#):
- [Národná stránka programu](#), prípadne www.eurodesk.sk.
- Sieť/IT platforma/komunita [eTwinning](#) ako súčasť programu Erasmus+

Program Erasmus+ je programom Európskej únie, ktorý podporuje aktivity v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu a realizuje sa v rokoch 2021 – 2027. Podporuje vzdelávaciu mobilitu, vytváranie partnerstiev inštitúcií a organizácií a rozvoj politík a spolupráce. Je zameraný na podporu všetkých sektorov vzdelávania (školského vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy, vysokoškolského vzdelávania, neformálneho vzdelávania v práci s mládežou, vzdelávania dospelých).

Program Erasmus+ sa zameriava na nasledujúce horizontálne priority:

- **Inklúzia:** Program Erasmus+ je nástrojom presadzovania práva na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie. Financovať sa budú projekty, ktoré sa zameriavajú na rozvoj PZ a OZ, ako aj pracovníkov s mládežou pri práci s diverzifikovanými skupinami ľudí s rôznorodým sociálnym, ekonomickým či etnickým profilom alebo zdravotným znevýhodnením.
- **Zelený Erasmus:** Program podporuje projekty zamerané na rozvoj vedomostí, zručností, postojov aj v témach súvisiacich so životným prostredím a udržateľným rozvojom.
- **Digitalizácia:** Medzi kľúčové témy v oblasti digitálnej transformácie patria kvalitné digitálne vzdelávanie, stimulácia PZ pri tvorbe a využívaní digitálnych nástrojov a obsahov, ako aj zvyšovanie investícií do platforiem pre virtuálnu spoluprácu a digitálne vzdelávanie.
- **Participácia:** Programom sa podporuje aktívne občianstvo a etika v celoživotnom vzdelávaní, ako aj rozvoj sociálnych a medzikultúrnych kompetencií, kritického myslenia a mediálnej gramotnosti. Uprednostňujú sa projekty, ktoré ponúkajú príležitosti na účasť mladých ľudí na demokratickom živote, sociálnu a občiansku angažovanosť prostredníctvom aktivít formálneho alebo neformálneho vzdelávania.

Priority/odporúčania

a. Školám sa odporúča zapojiť sa do programu Erasmus+ a využívať možnosti na predkladanie projektov v rámci tohto programu vrátane zapojenia samotných žiakov a podporiť rozvoj školy a zvyšovanie kvalitného vzdelávacieho prostredia prostredníctvom projektovej činnosti.

Cieľom projektov uvedených nižšie je zvyšovanie kvality, budovanie kapacít, podpora internacionalizácie prostredníctvom výmeny či vývoja inovatívnych postupov v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, digitálnej transformácie.

- Projekty mobility jednotlivcov (KA1):
 - mobilita PZ a OZ – napr. job shadowing (2 – 60 dní), učenie (2 dni – 1 rok), kurzy (2 – 30 dní),
 - hostovanie expertov, PZ,
 - mobilita žiakov – skupinová (2 – 30 dní), krátkodobá (10 – 29 dní), dlhodobá (30 dní – 1 rok),
 - mobilita pracovníkov s mládežou – skupinová (2 – 60 dní),
 - mobilita mladých ľudí – skupinová (5 – 21 dní),
 - projekty v oblasti participácie.

- Partnerstvá pre spoluprácu (KA2):
 - kooperačné partnerstvá (min. 3 participujúce inštitúcie z 3 krajín v trvaní 12 – 36 mesiacov),
 - malé partnerstvá (min. 2 participujúce inštitúcie z 2 krajín v trvaní 6 – 24 mesiacov),
- b.** Na podporu virtuálnej spolupráce a virtuálnej mobility je možné využiť existujúci nástroj programu Erasmus+, ako je eTwinning. Medzinárodné partnerstvo škôl eTwinning podporuje rozvoj spolupráce škôl v Európe na spoločných projektoch prostredníctvom využívania digitálnej platformy a komunikácie v cudzom jazyku.

Metodické a podporné materiály

- [Sprievodca programom Erasmus+](#) pre všetky subjekty, ktoré majú záujem o účasť na programe
- [Možnosti pre záujemcov projektu eTwinning](#)
- Projektové inšpirácie je možné nájsť na [Platforme výsledkov projektov Erasmus+](#), inšpirujte sa príbehmi úspešných učiteľov, ktorí sú súčasťou komunity [eTwinning](#), ako sa dá zaujímavo a inovatívne učiť aj na diaľku
- Informácie v prípade záujmu o podanie projektu [Erasmus+](#), postup na vytvorenie projektu [eTwinning](#)

13.2 Programy podpory medzinárodnej mobility

a. FutureLeadersExchange Program (FLEX) je **ročný štipendijný program pre stredoškolákov**, je plne financovaný vládou USA a spravovaný Úradom pre vzdelávacie a kultúrne záležitosti amerického Ministerstva zahraničných vecí. Cieľom programu je poskytnúť študentom stredných škôl možnosť stráviť jeden rok v americkej hosťovskej rodine a študovať na americkej strednej škole. Prihlasovanie, výber, školenie pred odchodom a cestovné náležitosti organizuje American Council for International Education.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Štipendijný program Flex](#) na ročný pobyt pre stredoškolákov
- [Viac informácií](#) o programe
- [Flex na sociálnych médiách](#)

b. Holocaust Teacher Training je **tréningový program o výučbe holokaustu pre učiteľov stredných škôl a druhého stupňa základných škôl**. Spravidla každý rok poskytuje veľvyslanectvo USA možnosť dvom učiteľom zo Slovenska zúčastniť sa týždenného programu počas letných mesiacov na vybraných amerických školách. Program je zameraný na prehĺbenie výučby o holokauste, oboznámenie pedagógov s novými výučbovými technikami a vzájomnú interakciu pedagógov z rôznych krajín sveta aj na získanie novej perspektívy výučby histórie holokaustu.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Program o výučbe holokaustu pre učiteľov](#)

Metodické a podporné materiály

- Vzdelávacie [materiály](#) (v anglickom jazyku)
- Vzdelávacie [videá](#) (v anglickom jazyku)

c. Fulbrightove **štipendijné programy na pobyty pre učiteľov**, odborníkov a administrátorov stredoškolského štúdia umožňujú občanom SR študovať, učiť alebo robiť výskum v USA. Všetky štipendia sú administrované v súlade s presnými celosvetovými pravidlami a riadené princípmi dvojstranných dohôd, vzájomného porozumenia, otvorenej súťaže, akademickej dokonalosti a profesionálnej oddanosti.

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Spojených štátov amerických o Komisii J. Williama Fulbrighta pre vzdelávacie výmeny v Slovenskej republike (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 198/2005 Z. z.).

Priority/odporúčania

Podpora medzinárodnej mobility pre jednotlivcov a inštitúcie

Informácie a podporné materiály

- [Poskytovanie informácií o možnosti štúdia na vysokých školách](#) v USA
- [Informácie možnosti škôl získať asistentov výučby anglického jazyka](#) z USA

13.3 Programy vzdelávania žiakov a učiteľov

a. **Speaker Program** – veľvyslanectvo USA v SR poskytuje možnosť slovenským školám a inštitúciám stretnúť sa s americkými diplomatmi ako aj s odborníkmi z rôznych oblastí formou prednášky pre žiakov/učiteľov na všeobecnú alebo špecifickú tému (napríklad štúdium v USA, víza, práca a cestovanie v USA, politika v USA, americká kultúra, hudba a výtvarné umenie, ochrana životného prostredia, sociálne veci a iné aspekty amerického života).

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Speakers Program](#) Veľvyslanectva USA

b. Centrum pre talentovanú mládež (CTM) ponúka **študijné programy pre talentovaných žiakov** na Slovensku vo veku 11 – 18 rokov, z viac ako 100 predmetov. Online kurzy v anglickom jazyku sú vedené skúsenými vyučujúcimi. Prípravné kurzy na Advanced Placement (AP) skúšky sú vstupenkou na prestížne univerzity vo svete, predovšetkým v USA.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Informácie [o programe](#) (v českom jazyku), [v anglickom jazyku](#)
- [CTM na sociálnych médiách](#)

14 Školské stravovanie

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- [Materiálno – spotrebné normy a receptúry pre školské stravovanie](#) (platné od 1.9.2021)
- [Metodika k Materiálno – spotrebným normám a receptúram pre školské stravovanie](#) (platná od 1.9.2021)
- Materiálno – spotrebné normy a receptúry pre diétne stravovanie (platné od 1.9.2023)

Kontakty na metodikov pre školské stravovanie z Regionálnych úradov školskej správy

Regionálny úrad školskej správy v Banskej Bystrici

Mgr. Ľudmila Očenášová

048/32 26 307

ludmila.ocenasova@russ-bb.sk

Regionálny úrad školskej správy v Žiline

Mgr. Emília Berzáková

041/32 26 715

emilia.berzakova@russ-za.sk

Regionálny úrad školskej správy v Košiciach

MVDr. Ľubica Krajničáková

055/32 26 618

lubica.krajnicakova@russ-ke.sk

Regionálny úrad školskej správy v Trenčíne

Mgr. Marta Sršňová

032/32 26 811

marta.srsnova@russ-tn.sk

Regionálny úrad školskej správy v Prešove

Mgr. Mária Smetanková

051/32 26 911

maria.smetankova@russ-po.sk

Regionálny úrad školskej správy v Nitre

Ing. Miroslava Černá

037/32 26 408

miroslava.cerna@russ-nr.sk

Regionálny úrad školskej správy v Trnave

Mgr. Soňa Martišková

033/32 26 509

sona.martiskova@russ-tt.sk

Regionálny úrad školskej správy v Bratislave

Mgr. Jana Gers

02/322 26 212

jana.gers@russ-ba.sk